

Prava i obveze državnih dužnosnika u Hrvatskoj

Draganović, Ana

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:763882>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-17**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)

Pravni fakultet sveučilišta u Zagrebu
Studijski centar za javnu upravu i javne financije
Preddiplomski stručni studij javne uprave

Ana Draganović

PRAVA I OBVEZE DRŽAVNIH DUŽNOSNIKA U HRVATSKOJ

Završni rad

Mentor: izv. prof. dr. sc. Teo Giljević

Zagreb, rujan 2023.

Izjava o izvornosti

Ja, Ana Draganović (ime i prezime studenta/ice) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog rada te da u radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova te da se prilikom izrade rada nisam koristio/-la drugim izvorima do onih navedenih u radu.

Ana Draganović, v.r.

Sadržaj

1.	Uvod.....	1
2.	Državni dužnosnici	4
2.1.	Ljudski potencijali u javnoj upravi.....	4
2.2.	Ljudi u upravi - kategorije zaposlenika.....	4
2.3.	Pojam i definicija državnog dužnosnika	6
2.4.	Zakonodavni okvir - reguliranje prava i obveza državnih dužnosnika u Republici Hrvatskoj.....	9
2.5.	Etika javnih službenika i državnih dužnosnika	11
2.6.	Regulativne mjere izgradnje etičke infrastrukture	11
2.7.	Etička načela ponašanja državnih dužnosnika u tijelima državne vlasti prema Kodeksu	13
2.8.	Pravila ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti prema Kodeksu....	15
3.	Prava dužnosnika za vrijeme obnašanja dužnosti.....	17
3.1.	Pravo na plaću	17
3.2.	Pravo na naknadu određenih materijalnih troškova	20
3.2.1.	Naknada za odvojeni život.....	22
3.2.2.	Naknada troškova za službeno putovanje	23
3.2.3.	Naknada troškova prehrane.....	23
3.3.	Zabranjena djelovanja dužnosnika	24
3.4.	Primanje darova.....	24
4.	Obveze dužnosnika za vrijeme obnašanja dužnosti.....	25
4.1.	Obveza podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika.....	25
4.2.	Provjera izvješća o imovinskom stanju dužnosnika.....	28
5.	Ograničenja dužnosnika za vrijeme obnašanja dužnosti	30
5.1.	Ograničenja u poslovima upravljanja u poslovnim subjektima	30

5.2. Ograničenja u članstvu i udjelu dužnosnika u trgovačkim društvima i ograničenja poslovanja	31
5.3. Ograničenja nakon prestanka obnašanja dužnosti.....	32
6. Nadzorna tijela nad radnom državnih dužnosnika.....	33
6.1. Sukob interesa	33
6.1.1. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa	34
6.1.2. Sastav povjerenstva.....	35
6.1.3. Nadležnost Povjerenstva.....	36
6.1.4. Sankcije povjerenstva – povreda Zakona o sprječavanju sukoba interesa	37
6.2. Vijeće za provedbu Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti	38
6.2.1. Sastav Vijeća	39
6.2.2. Djelokrug Vijeća	39
6.2.3. Akti i rad Vijeća	40
7. Zaključak.....	42
8. Popis literature	43
Prilog 1. Tablica prikaza troškova 10. saziva po saborskim zastupnicima	46
Prilog 2. Demo obrzac imovinske kartice.....	47

Sažetak

Tema rada su prava i obveze državnih dužnosnika u Hrvatskoj. Državni dužnosnici ostvaruju prava i obveze koje proizlaze iz funkcija koje obavljaju. Zakonodavni okvir kojim se reguliraju prava i obveze u Hrvatskoj doživio je tijekom godina brojne, temeljite promjene, a zasigurno će se mijenjati i u godinama koje slijede. U radu će se osvrnuti na prava koja su definirana Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika, te obveze koje dužnosnicima nameće Zakon o sprječavanju sukoba interesa. Dužnosnici se u obavljanju službe trebaju pridržavati pravila etike i etičnih načela. Tijela osnovana za nadzor rada i ponašanja državnih dužnosnika su Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa i Vijeće za provedbu Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti. Detaljnije će razraditi sastav, nadležnost, djelokrug, akte i sankcije spomenutih tijela. Na kraju rada dolazi zaključak.

Ključne riječi: državni dužnosnici, prava, obveze, zakonodavni okvir, etična načela, tijela za nadzor

Summary

The topic of the paper is the rights and obligations of state officials in Croatia. State officials shall exercise the rights and obligations arising from the functions they perform. The legislative framework regulating rights and obligations in Croatia has undergone many, fundamental changes over the years, and will certainly change in the years to come. In this paper, I will review the rights defined by the Law on obligations and Rights of State Officials and the obligations imposed on Officials by the Law on the Prevention of conflicts of interest. Officials should adhere to ethics and ethical principles in the performance of the service. The bodies set up to supervise the work and conduct of state officials are the conflict of interest Commission and the Council for the implementation of the Code of conduct for state officials in executive bodies. I shall further elaborate on the composition, competence, jurisdiction, acts and sanctions of those bodies. At the end of the paper comes the conclusion.

Keywords: State officials, rights, obligations, legislative framework, ethical principles, supervisory authorities

1. Uvod

Državni dužnosnici temeljem funkcija koje obavljaju dobivaju „moć“ te uživaju posebno „visoki status“ unutar društvene zajednice. Prilikom obavljanja dužnosti obvezni su štiti javni interes te vrijednosti društvene zajednice. Radi usmjeravanja dužnosnika u radu potrebno je urediti zakonodavstvo te propisati prava i obveze koje proizlaze temeljem dužnosti koje obavljaju. Dobar zakonodavni okvir bitan je radi očuvanja demokracije i sprječavanja korupcije koja je u Hrvatskoj još uvijek visoko prisutna, a uz koju se često vežu državni dužnosnici.

Zakonodavstvo koje se bavi državnim dužnosnicima u Hrvatskoj su obilježile brojne izmjene i dopune. Zakon o pravima i obvezama državnih dužnosnika propisuje samo prava državnih dužnosnika dok su obaveze dužnosnika propisane Zakonom o sprječavanju sukoba interesa. Analizirajući Zakon o sprječavanju sukoba interesa vidljivo je da je zakonodavac stavio naglasak na prevenciju korupcije te uklanjanje i sprječavanje sukoba interesa, a ne na kažnjavanje. Zakon potiče dužnosnike da se pridržavaju propisanih načela te da svojim ponašanjem preveniraju nastanak sukoba interesa. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa osnovano je kao nezavisna institucija čiji je glavni zadatak nadziranje i kontrola državnih dužnosnika te provođenje Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Dužnosnici upravljaju javnim interesom i novcem stoga javnost ima pravo uvida u njihovu imovinu putem imovinskih kartica koje su dužni dostaviti Povjerenstvu. Dužnosnicima je Zakonom o sprječavanju sukoba interesa strogo zabranjeno primanje dodatnih naknada, utjecanje na dobivanje poslova, zloupotreba povlaštenih informacija, stjecanje materijalne koristi i dr. Provjera i kontrola imovinskih kartica zadaća je Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa.

U razvijenim demokratskim zemljama sve više pozornosti pridaje se etičkim kodeksima. Kodeksima se reguliraju vrijednosti i načela ponašanja dužnosnika koja zbog općenitog karaktera nije potrebno regulirati zakonima. Etična načela ponašanja bitna su za razvoj i napredak svih profesija. Etičkim kodeksima se reguliraju pravila ponašanja dužnosnika s posebnim naglaskom na časno djelovanje, poštenje, nepristranost, djelovanje u skladu s javnim interesom te zaštitu vladavine prava. Kodeksom se propisuju upute za sprječavanje sukoba interesa te se osniva i regulira rad tijela nadležnog za njegovu provedbu. U Hrvatskoj je donesen Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti, a donošenje etičkog kodeksa za saborske zastupnike te za jedinice lokalne i regionalne vlasti tek je u planu.

U prvom dijelu rada osvrnuti ću se na sve kategorije ljudi/zaposlenika u upravi s naglaskom na državne dužnosnike. Državni dužnosnici obavljaju poslove na visokim funkcijama u upravnim organizacijama u koje se odabiru prema političkom kriteriju. Pojmom dužnosnika obuhvaćeni su nositelji najznačajnijih funkcija u tijelima državne uprave (ministri, njihovi zamjenici, ravnatelji, gradonačelnici, župani itd.) Na funkcije se u pravilu imenuju nakon provedenih demokratskih izbora, od strane politički odlučujućih tijela ili pojedinaca. Dužnost vrše za vrijeme trajanja mandata, koji u pravilu traje četiri godine, no može biti i drugačije određen. Dužnosnici prenose političku volju odlučujućih grupa na vlasti. Podliježu političkoj odgovornosti u području djelovanja organizacije kojoj su na čelu. Razrješavaju se sa dužnosti koju obavljaju ukoliko im tijelo koje ih je imenovalo izglasa nepovjerenje. Nerijetko se državne dužnosnike poistovjećuje i miješa sa potpuno drugom kategorijom ljudi zaposlenih u upravi a to su državni službenici. Službenicima je posao u javnoj službi glavno zanimanje te za njega primaju plaću. Valja naglasiti da su državni službenici osobe koje kao redovno zanimanje obavljaju poslove iz djelokruga tijela državne uprave koji je uređen Ustavom, zakonom ili drugim propisom donesenim temeljem zakona te nisu zaposleni temeljem političkih kriterija.

U drugom poglavlju rada proći ću kroz zakonodavni okvir kojim se reguliraju prava i obveze državnih dužnosnika. Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika je „lex generalis“ kada govorimo o uređenju prava i obveza državnih dužnosnika dok se zakonom o sprječavanju sukoba interesa potiče dužnosnike na zaštitu javnog interesa te im se nameću obveze s ciljem prevencije korupcije. Govorit ću o razvoju etike i etičnog ponašanja državnih službenika i državnih dužnosnika. Etična načela dužni su primjenjivati prema građanima, svim osobama zaposlenim u sustavu uprave, u međusobnim odnosima, odnosima s drugim tijelima te medijima. Etično ponašanje regulira se etičkim kodeksima i pravilima ponašanja. Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti propisuje načela ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti.

Kroz treće poglavlje rada detaljnije ću proći prava državnih dužnosnika. Dužnosnici imaju pravo na plaću prema koeficijentima propisanim zakonima, pravo na naknadu određenih materijalnih troškova te druga prava. Pravo naknade materijalnih troškova prikazati ću na primjeru zastupnika Hrvatskog sabora koji su kategorija državnih dužnosnika koja je pod posebnim “nadzorom” medija i javnosti zbog koruptivnih radnji i “afera” koje proizlaze iz dužnosti koje obavljaju. Nakon prestanka službe dužnosnici imaju, pod određenim uvjetima,

pravo na naknadu plaće za određeno vremensko razdoblje, te pravo povratka na radno mjesto u tijelu javne vlasti na kojem su radili prije stupanja na dužnost. Spomenuti ću i djelovanja koja su dužnosnicima zabranjena te pravila vezana za primanje darova.

Tema četvrtog poglavlja bit će obveze dužnosnika. Dužnosnici imaju obvezu objaviti imovinsku karticu.

U petom poglavlju rada vidjeti ćemo koja su to ograničenja dužnosnika za vrijeme te nakon obnašanja dužnosti propisana Zakonom o sprječavanju sukoba interesa.

Na samom kraju rada osvrnuti ću se na sukob interesa i nadzorna tijela. Dužnosnike nadzire Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, koje ukoliko utvrdi nedozvoljeno ponašanje može odrediti sankciju. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa je tijelo osnovano s ciljem nadzora rada državnih dužnosnika sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Zakon o sprječavanju sukoba interesa zalaže se za sprječavanje privatnog interesa u obnašanja javnih dužnosti te želi ojačati povjerenje građana u tijela javne vlasti.

Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti propisuje načela ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti. Nadzor provedbe Kodeksa vrši Vijeće za provedbu Kodeksa.

2. Državni dužnosnici

2.1. Ljudski potencijali u javnoj upravi

Ljudski potencijali (eng. human potentials), pojam čije se je značenje tijekom vremena razvilo od uskog pojma „radne snage“ u mnogo šire, složenije značenje. Bitna promjena nastupila je s pojavom izraza „ljudski kapital“ koji poslije sve češće zamjenjuje izraz „ljudski resursi“ (eng. human resources). Za razliku od pojma radne snage koji se kreće u okvirima zaposlenosti i nezaposlenosti, ljudskog kapitala koji je posredno ili neposredno limitiran ekonomskom vrijednošću i ljudskih resursa koji ljude svodi na sredstva za postizanje (organizacijskih ili drugih) ciljeva, ljudski potencijali nisu ograničen pojam (Marčetić, 2008: 541).

Ljudski potencijali u javnoj upravi u užem smislu obuhvaćaju ukupnost formalnih znanja, praktičnih vještina, sposobnosti, ponašanja, socijalnih obilježja, psiholoških osobina te realiziranih i latentnih kreativnih mogućnosti javnih službenika privremeno ili trajno zaposlenih u javnim organizacijama na poslovima od javnog interesa. U širem smislu pojam uključuje ne samo javne službenike nego i sve ostale ljude privremeno ili trajno zaposlene u javnoj upravi: pomoćno i manualno osoblje, vanjske suradnike i savjetnike te politički imenovane osobe (Koprić et al, 2021: 163).

2.2. Ljudi u upravi - kategorije zaposlenika

U javnoj upravi zaposleni su:

- profesionalni javni službenici,
- politički dužnosnici
- osobe koje rade na manualnim i pomoćno – tehničkim poslovima
- vanjski suradnici i privremeno zaposlene osobe, među kojima su i službenici zaposleni na određeno vrijeme putem ugovora.

Profesionalni javni službenici čine najbrojniju i najznačajniju skupinu zaposlenika u upravi. Posao u javnoj službi im je trajno i glavno zanimanje, za koje su se obrazovali i za koje primaju plaću. U Hrvatskoj pojam javnih službenika obuhvaća:

- državne službenike zaposlene u organizacijama središnje državne uprave,
- službenike zaposlene u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave,

- službenike zaposlene u javnim službama, od kojih su neki plaćeni iz državnog proračuna, a drugi iz proračuna lokalnih jedinica.

Politički dužnosnici biraju se na funkcije u vrhu upravnih organizacija prema političkom kriteriju, a položaj im je vremenski ograničen trajanjem njihovog političkog mandata. Imaju poseban status jer neposredno ili posredno izvode legitimitet svojega položaja iz povjerenja građana dobivenog na demokratskim izborima (gradonačelnici, ministri i njihovi zamjenici, ravnatelji državnih upravnih organizacija, itd.) (Koprić et al, 2021: 133).

Politički savjetnici su osobe koje temeljem imenovanja pomažu i savjetuju u radu ministra ili premijera. Surađuju s ministrom ili premijerem oko provedbe politike i propisa, donošenja proračuna, održavanja odnosa s javnošću, odgovaranja na zastupnička pitanja te sudjeluju u odnosima s političkim strankama i drugim ministarstvima. Status i kriteriji za izbor političkih savjetnika nejednako su regulirani u različitim državama. Politički savjetnici obilježje su suvremene državne uprave. Oni su rezultat potrebe izvršne vlasti da proširi i ojača svoj utjecaj izvan ureda ministara, odnosno da ojača stranački element u izvršnoj vlasti te posljedično dovode do politizacije državne uprave i državne službe.

Slijedom iznesenog ključna obilježja političkih savjetnika su:

- imenovanje temeljem odnosa povjerenja s ministrom – imenovani su radi pružanja savjeta, nalaze se izvan hijerarhije ministarstva, odgovorni su samo ministru,
- ugovorni, a ne službenički odnos – za njih ne vrijede pravila državne službe i
- savjetovanje političke prirode – za njih ne vrijedi pravilo političke neutralnosti koje vrijedi za državne službenike.

Sigma i OECD razlikuju tri tipa političkih savjetnika na temelju savjeta koji pružaju:

- Stručnjaci (eksperti) – pružaju savjete iz djelokruga javne politike ministarstva. Izabrani su temeljem profesionalnog iskustva u određenom području.
- Generalisti (strateški savjetnici) – pružaju političku podršku ministru te su veza između ministra i ministarstva s jedne strane te političke stranke, drugih institucija, interesnih skupina i političkih savjetnika u drugim ministarstvima. Poslove koje obavljaju možemo usporediti s poslovima savjetnika za odnose s javnošću.
- Savjetnici za odnose s javnošću (medijski stručnjaci) – bave se političkom komunikacijom i odnosu s medijima. Mali je broj savjetnika takve vrste, dijelom im se posao preklapa s poslom generalista (Musa, 2018: 585 – 596).

Osobe koje rade na manualnim i pomoćnim poslovima (domari, zaštitari, čistači, vozači i sl.), ili tehničkim poslovima (informatički, računovodstveni, i sl.), čine znatan broj ljudi u upravi. Označavaju se različitim terminima: namještenik, zaposlenik, djelatnik, radnik i sl., kako bi se istaknula jasna razlika između te vrste poslova i poslova koju obavljaju službenici. Obavljaju manje službene poslove koji ne predstavljaju poslove javne službe.

U posljednje vrijeme vidi se trend smanjivanja te kategorije zaposlenika iz upravnih organizacija, a za obavljanje pomoćnih poslova čišćenja, kuhanja, zaštite, IT podrške, itd. koriste se vanjski ponuditelji pojedinih usluga (outsourcing).

Vanjski suradnici su osobe koje privremeno ili povremeno sudjeluju u radu upravnih organizacija, ali nisu zaposleni u njima. Uglavnom je riječ o članovima određenih odlučujućih ili savjetodavnih tijela, odbora ili komisija koji zbog svoje stručnosti (znanstvenici, eksperti), neprofesionalnog karaktera posla (članovi savjetodavnih tijela građana u upravi) ili potrebe predstavlja interese skupine građana (roditelji u upravnim vijećima škola, umirovljenici u mirovinskim fondovima) odnosno određenih interesa trećeg sektora, sudjeluju u odlučivanju o pojedinim pitanjima iz nadležnosti te organizacije. Njima se mogu pribrojati i osobe koje sudjeluju u radu upravnih organizacija zbog zakonske obveze (prisilna mobilizacija za vojsku ili javne radove u slučaju elementarnih nepogoda) ili obavljanje nekog jednokratnog posla (Koprić et al, 2021: 134).

2.3. Pojam i definicija državnog dužnosnika

Pravni stručnjaci koji se bave proučavanjem javne uprave i osoba zaposlenih „za državu“ u svojim radovima na različite načine definiraju pojam državnog dužnosnika. Prema prof. Potočnjaku dužnosnici (politički funkcionari) nositelji su političke vlasti, osobe izabrane (ili imenovane) kroz Ustavom i zakonom uređeni sustav političke demokracije. Oni se s državnom nalaze u dužničkom odnosu tako dugo dok uživaju politički mandat za obavljanje državnih poslova, a taj mandat stječu kroz izborni postupak. Dužnosnici su donosioci zakona i drugih pravnih akata kroz koje se izražava politička volja (Potočnjak, 2013: 5).

Prof. Marčetić definira dužnosnika u upravnim organizacijama (eng. officer, funcionary, franc. gouvernant) kao politički imenovanu osobu kojoj dužnost u upravnoj organizaciji nije profesija (iako se može propisati da svoje dužnosti obavlja profesionalno). Navodi kako dužnosnike

imenuju (i razrješavaju dužnosti) politički odlučujuća tijela (predstavnička ili izvršna tijela) odnosno pojedinci, kao predstavnici relevantnog sloja stanovništva, na određeni vremenski rok. U većini slučajeva mandat im traje četiri godine, ali može biti i drugačije određen. Za vrijeme trajanja mandata obično ne smiju obavljati funkcije u zakonodavnoj ili sudbenoj vlasti. Oni prenose političku volju odlučujućih grupa na vlasti te provode demokratsku kontrolu nad javnom upravom. Istodobno podliježu specifičnoj vrsti političke odgovornosti prema kojoj odgovaraju za područje djelovanja upravnih organizacija kojih su čelnici bez obzira na osobnu krivnju, zbog čega mogu biti razriješeni dužnosti u postupku izglasavanja nepovjerenja od strane tijela koje ih je imenovalo. Marčetić naglašava kako većina zemalja razvijene demokracije nastoji politička imenovanja svesti na najmanju moguću mjeru (Marčetić, 2008: 539).

Dužnosnike u Republici Hrvatskoj možemo podijeliti u dvije kategorije: državne, te lokalne dužnosnike. Članak 1. Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika¹ propisuje da su državni dužnosnici:

- Predsjednik Republike Hrvatske
- predsjednik i potpredsjednici Hrvatskog sabora
- zastupnici u Hrvatskom saboru
- predsjednik i članovi Vlade Republike Hrvatske
- predsjednik, zamjenik predsjednika i suci Ustavnog suda Republike Hrvatske
- predsjednik, potpredsjednici i članovi Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske
- državni tajnici
- predstojnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske
- državni tajnici središnjih državnih ureda
- glavni ravnatelj policije
- ravnatelj Porezne uprave
- ravnatelj Carinske uprave
- glavni državni inspektor
- glavni vatrogasni zapovjednik
- glavni državni revizor i njegovi zamjenici

¹ NN 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19

- pučki pravobranitelj i njegovi zamjenici
- pravobranitelj za djecu i njegovi zamjenici
- pravobranitelj za ravnopravnost spolova i njegovi zamjenici
- pravobranitelj za osobe s invaliditetom i njegovi zamjenici
- tajnik Hrvatskoga sabora
- glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske
- glavni tajnik Ustavnog suda Republike Hrvatske
- zamjenik tajnika Hrvatskoga sabora
- zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike
- zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske
- glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske
- zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike
- zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske
- glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske
- glavni ravnatelj državnih uprava, državnih zavoda i državnih ravnateljstva
- ravnatelj Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje
- ravnatelj Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje
- ravnatelj Hrvatskog zavoda za zapošljavanje
- ravnatelj Središnjeg registra osiguranika
- ravnatelj i zamjenik ravnatelja Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
- predsjednik Savjeta za nacionalne manjine
- glavni državni rizničar
- predstojnik Ureda predsjednika Hrvatskog sabora
- dužnosnici u Uredu predsjednika Republike Hrvatske koje imenuje Predsjednik Republike Hrvatske sukladno odredbama posebnih propisa.

Broj lokalnih dužnosnika znatno je manji nego državnih dužnosnika. Sukladno Članku 39. Zakona o lokalnoj i područnoj regionalnoj samoupravi² lokalni dužnosnici su:

- općinski načelnik u općini
- gradonačelnik u gradu

² NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20

- župan u županiji
- pod iznimkama propisanim Zakonom o lokalnoj i područnoj regionalnoj samoupravi³
Članak 39. Stavak 3.-5., zamjenik koji obnaša dužnost gradonačelnika, odnosno župana također se smatra lokalnim dužnosnikom.

2.4. Zakonodavni okvir - reguliranje prava i obveza državnih dužnosnika u Republici Hrvatskoj

Prava i obveze dužnosnika uređene su Ustavom Republike Hrvatske, Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, Zakonom o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru, Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika te drugim posebnim zakonima. Plaće i prava pravosudnih dužnosnika, koji u hrvatskom pravnom sustavu čine posebnu skupinu državnih dužnosnika, uređena su Zakonom o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika.

Imenovanjem na neku od javnih dužnosti, dužnosnici pored prava propisanih Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika te drugim posebnim zakonima, ujedno stječu i obveze propisane Zakonom o sprječavanju sukoba interesa. U okviru ispunjavanja političkih kriterija iz procesa pridruživanja još 2003. usvojen je Zakon o sprječavanju sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti koji je regulirao sukob interesa državnih dužnosnika. Zakon je mnogo puta mijenjan, a njegova primjena u praksi je naišla na mnoge probleme, osobito u pogledu neučinkovitosti dugo vremena nepostojećeg i/ili neefikasnog saborskog Povjerenstva za sprječavanje sukoba interesa, koje je trebalo nadzirati njegovu provedbu i promovirati načela i sadržaj Zakona, ali i u pogledu neefikasnosti sankcija (Marčetić et al, 2013: 742).

Zakon o sprječavanju sukoba interesa 2021. godine zadnji puta je izmijenjen. Posljednjom izmjenom Zakon na novi način uređuje sprječavanje sukoba interesa između privatnog i javnog interesa prilikom obnašanja javnih dužnosti. Kako bi smanjio koruptivni rizik te zaštitio javni interes zakonodavac je znatno proširio krug obveznika postupanja prema Zakonu te propisao nove dužnosti za obveznike. Daleko širi krug osoba je obavezan podnijeti imovinsku karticu, dok se sam oblik, sadržaj, način popunjavanja, podnošenje i objava imovinske kartice uređuje Pravilnikom o imovinskoj kartici obveznika Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Zakonske

³ NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20

izmjene unaprijedile su odredbe koje se odnose na ograničenja obavljanja drugih djelatnosti uz javnu dužnost te obavljanje drugih djelatnosti nakon prestanka obavljanja javne dužnosti. Detaljnije se regulira rad i postupanje Povjerenstva. Svrha Zakona o sprječavanju sukoba interesa je sprječavanje sukoba interesa u obnašanju javnih dužnosti, sprječavanje privatnih utjecaja na donošenje odluka u obnašanju javnih dužnosti, jačanje integriteta, objektivnosti, nepristranosti i transparentnosti u obnašanju javnih dužnosti, te jačanje povjerenja građana u tijela javne vlasti (Iljazović, 2021).

Postoje različiti pravni instrumenti kojima se nastoji osigurati etičnost i integritet u javnoj upravi koji su usko vezani s konceptom otvorene i transparentne vlasti. Među područjima regulacije nalaze se korupcija, sukob interesa, zlouporaba ovlasti javnih službenika i političara te druga neetična i nezakonita ponašanja. Također se nastoji osigurati uvid građana u rad uprave, prije svega kroz zakone o pravu na pristup informacijama, kao i u propise kojima se uređuje nadzor građana i pojedinih tijela nad radom uprave. Konkretni koraci protiv korupcije i niskih etičkih standarda u državnoj i javnoj službi započeli su početkom novom milenija prvo na političkoj razini, donošenjem strategija i mjera za suzbijanje korupcije. Antikorupcijske strategije potaknule su izmjene i dopune brojnih zakona, prije svega službeničkog zakonodavstva (Kregar et al, 2017: 376, 377).

Zakonodavac je uočio potrebu reguliranja etičkih načela i načela ponašanja kojih se državni dužnosnici u tijelima izvršne vlasti trebaju pridržavati za vrijeme i u vezi obnašanja svoje dužnosti. Stoga je Vlada Republike Hrvatske donijela Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti. Kodeks je objavljen u „Narodnim novinama, broj 54/2022 i stupio na snagu 19. svibnja 2022. godine. Kodeksom su uređena pitanja integriteta državnih dužnosnika, izbor, sastav i djelokrug rada Vijeća koje odlučuje o provedbi Kodeksa. Negativna je okolnost da Etičkim kodeksom (a ni drugim propisom) nisu pokrivena eventualna neetična ponašanja ministra i drugih državnih dužnosnika koji su na političkoj funkciji u tijelima državne uprave. Državni službenici nemaju nikakvu zaštitu protiv neželjenih oblika ponašanja njima nadređenih državnih dužnosnika osim što, kao i ostali građani, mogu posredno utjecati na njihovo ponašanje kroz, još uvijek nedovoljno razvijen, institut političke odgovornosti (Marčetić et al, 2022: 158).

2.5. Etika javnih službenika i državnih dužnosnika

Etika (grč. êthos, običaj, navada, značaj, ćud) u rječnicima se često definira kao nauka ili učenje o moralu, odnosno kao ponašanje u skladu s pravilima morala, a u literaturi kao pridržavanje moralnih pravila. U filozofskom smislu gledano, moral (kao oblik društvene svijesti, skup nepisanih pravila, navika i običaja prihvaćenih u nekom društvu) i etika (kao filozofska disciplina) često se izjednačuju. Može se reći da moral i etika promatraju isto pitanje – dobro, ispravno djelovanje, ali iz različitih perspektiva. Dok je moral socijalna kategorija, odnosno „glas društva“ etika je više psihološka, individualna kategorija, odnosno shvaćanje i prihvaćanje tog glasa od strane pojedinca. Sankcija za kršenje tih pravila nije pravna, već psihološka (grižnja savjest, neprihvatanje okoline). Etika i integritet u javnoj upravi smatraju se ključnim faktorima za ostvarenje načela zakonitosti i djelovanja u javnom interesu, kao i za osiguranje odgovornosti javnih službenika i političkih dužnosnika (Koprić et al, 2021: 140).

Pusić u svom radu ističe da je etika javnih službenika skup društvenih pravila koja je službenik tijekom vremena usvojio kao vlastite vrijednosti te osobni kriterij ponašanja s obzirom na svoju ulogu javnog službenika. Ta načela pojedinac ne doživljava kao nametnuta, vanjska pravila, već kao mjerila vrijednosti koja sam postavlja (Pusić, 2002: 148, 247).

Etička načela su zakonom uređena pravila koja uređuju moralne standarde ponašanja i koja služe kao kriterij za razlikovanje dopuštenih i nedopuštenih postupanja (Vojković, 2007: 1028). Od javnih službenika očekuje se etičnost, kako prema vanjskoj okolini (politici, građanima i korisnicima te drugim interesnim akterima) tako i unutar same organizacije u kojoj su zaposleni (odnos prema radu i suradnicima). Naspram politički imenovanih dužnosnika koji donose odluke i nadziru rad uprave, javni službenici trebaju pokazati spremnost na zakonito, profesionalno i pravodobno provođenje tih odluka, bez obzira na njihovo osobno političko opredjeljenje. Osobito je važan njihov odnos prema građanima, koji se treba zasnivati na načelima ravnopravnosti (službenici nisu „iznad“ građana) i jednakosti („svi građani su jednaki pred zakonom“) (Koprić et al, 2021: 141).

2.6. Regulativne mjere izgradnje etičke infrastrukture

Promjene u odnosima građana i uprave reguliraju se normama i zakonima, no to nije dovoljno. Potrebno je mijenjanje općeg stava prema građanima i prema vlasti koji će se odraziti kroz autonomno prihvaćanje novih vrijednosti. Mnoga istraživanja pokazuju da učinkovitost normi

i institucija u borbi protiv korupcije i drugih neželjenih ponašanja ovisi o kulturnim vrijednostima i legitimnosti, pa se sve više naglašava potreba izgradnje prikladnog etičkog okoliša. Dolazi do pomaka od pravnih prema složenim etičkim sustavima. U međunarodnom pravu dolazi do velikog porasta normi u obliku konvencija i drugih fleksibilnijih oblika uređenja pojedinih pitanja (Kregar et al, 2016: 40, 84).

Hrvatska je ratificirala i objavila UN-ovu konvenciju za sprječavanje korupcije, kao i Kaznenopravnu konvenciju o sprječavanju korupcije Vijeća Europe. U članku 5. se navodi: “Svaka je država stranka dužna, u skladu sa svojim temeljnim načelima svoga pravnog poretka, razviti i provesti te održavati djelotvornu i usklađenu antikorupcijsku politiku koja promiče sudjelovanje društva i odražava načela vladavine prava, dobrog vođenja javnih poslova i korištenja imovine, poštenje, transparentnost i odgovornost. Svaka je država stranka dužna utvrditi i poticati efektivno mjere usmjerene prevenciji korupcije” (Kregar, 2010: 8).

U Članku 8. Konvencije Ujedinjenih naroda protiv Korupcije⁴ koji propisuje dužnost države da „u okviru vlastitog institucionalnog i pravnog poretka, nastoji primijeniti kodekse ili norme ponašanja u cilju korektnog, časnog i pravilnog obavljanja javne službe. Konvencija je donesena na 58 sjednici Opće skupštine Ujedinjenih naroda 31.10.2003., a potvrđena je na sjednici Hrvatskog sabora 4.2.2005.

Postoji više načina na koje se moralne norme pripajaju pravnom poretku. To se čini uključivanjem političkih i etičkih normi u načela ustavnog poretka, usvajanjem mekih pravila i dobre prakse, uključivanjem etičkih normi u sustav ljudskih prava, posebnim vrstama institucija te kodifikacijom profesionalnih etičkih normi (Kregar et al, 2016: 36).

Zakonodavni okvir je nužan za osiguranje neovisnosti u nadzoru i procesuiranju svih nezakonitosti i nepravilnosti, što osigurava odgovornost javne vlasti te uvid javnosti. Etički kodeksi/kodeksi ponašanja osiguravaju smjernice ponašanja javnim službenicima, ali i građanima pokazuju što mogu očekivati od službenika. Putem kodeksa se omogućuju usvajanje socijalnih normi i standarda ponašanja te se olakšava nadzor službenika od strane javnosti. Središnje tijelo zaduženo za koordinaciju aktivnosti upravljanja etikom u javnoj službi, osigurava kvalitetno upravljanje, te stvara odgovarajuće uvjete koji smanjuju mogućnost

⁴ NN Međunarodni ugovori 2/05

pojave neetičkih ponašanja. Glavni cilj etičke infrastrukture je jačanje etičnog ponašanja u javnoj upravi. Taj cilj se može ostvariti samo ako postoji predanost političkog vodstva uz sudjelovanje građana (Marčetić, 2021: 114).

U suvremenoj literaturi naglašava se razlika između etičkih kodeksa, kodeksa ponašanja te kodeksa normi i pravila kojima se uređuje ponašanje službenika. Etički kodeksi navode ključne vrijednosti i načela. Oni su općenitog karaktera, vrlo su apstraktni i ne bave se pitanjima primjene postavljenih vrijednosti u konkretne situacije. Kodeksi ponašanja postavljaju specifične standarde ponašanja koji se očekuju u konkretnim i stvarnim situacijama. Njima se pokazuje kako određena načela i vrijednosti treba primijeniti u praksi te se pokušavaju predvidjeti i spriječiti određena neprihvatljiva ponašanja. Najviši stupanj konkretnosti imaju kodeksi normi i pravila koji postavljaju zahtjeve u pogledu ponašanja službenika i navode sankcije u slučaju povrede tih zahtjeva (Marčetić, 2013: 505).

Etičke kodekse ne treba poistovjećivati s pravnim propisima koji počivaju na mehanizmu prisile i sankcija niti bi ih trebala donositi zakonodavna i izvršna tijela, već sami javni službenici (Marčetić, 2013: 499).

2.7. Etička načela ponašanja državnih dužnosnika u tijelima državne vlasti prema Kodeksu

Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti, donesen 2022. godine propisuje etička načela koja dužnosnici tijela izvršne vlasti moraju usvojiti kao smjernice vlastitog ponašanja prilikom obnašanja dužnosti. Člankom 5. Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁵ propisano je da se dužnost mora obnašati časno, pošteno i savjesno te ne smije umanjiti integritet tijela izvršne vlasti u kojem se obavlja. Dužnosnici su dužni primjenjivati etička načela u svim odnosima, u odnosima prema građanima i medijima, te prema državnim službenicima i namještenicima.

Člankom 2. Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁶ propisani su dužnosnici primjene Kodeksa:

- predsjednik Vlade Republike Hrvatske

⁵ NN 54/22

⁶ NN 54/22

- članovi Vlade Republike Hrvatske
- predstojnik Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske
- čelnici državnih upravnih organizacija
- državni tajnici u ministarstvima
- glavni ravnatelj policije
- glavni državni rizničar
- ravnatelj Porezne uprave
- ravnatelj Carinske uprave
- glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske
- glasnogovornik Vlade Republike Hrvatske
- zamjenik predstojnika Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske
- zamjenik glavnog tajnika Vlade Republike Hrvatske
- drugi državni dužnosnici u tijelima izvršne vlasti koje imenuje Vlada Republike Hrvatske.

Etička načela kojih se dužnosnici u tijelima izvršne vlasti moraju pridržavati u obnašanju svojih dužnosti propisana su u Člancima 7. – 11. Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁷:

- Načelo zaštite javnog interesa i očuvanja povjerenja građana (poštivanje pravnog poretka, vođenje brige o javnom interesu, izbjegavanje situacija koje narušavaju objektivnost i nepristranost dužnosnika, upravljanje sukobom interesa).
- Načelo javnosti i transparentnosti (pružanje pravovremenih informacija vezanih uz dužnost koju dužnosnik obnaša i uz njegovo postupanje, iznošenje stavova tijela u kojem obnaša dužnost).
- Načelo uzornog ponašanja (uljudnost, dostojanstvenost i profesionalnost u službi, čuvanje osobnog ugleda i ugleda tijela izvršne vlasti u kojem obnaša dužnost).
- Načelo odgovornosti za rezultate (suradnja u ostvarivanju Programa Vlade RH, strateških dokumenata Vlade RH i Hrvatskog sabora te misije i vizije tijela izvršne vlasti u kojem obnaša dužnost).

⁷ NN 54/22

- Načelo racionalnog korištenja javnih resursa (prilikom obnašanja dužnosti dužnosnik treba osigurati da se ljudskim i materijalnim resursima upravlja i koristi na zakonit, učinkovit, djelotvoran i ekonomičan način, isključivo u cilju ostvarenja javnog interesa).

Glavna svrha Kodeksa je promicanje načela ponašanja državnih dužnosnika u službi s ciljem ostvarivanja javnog interesa i vladavine prava te povjerenja građana u državne dužnosnike i vlast.

2.8. Pravila ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti prema Kodeksu

Gledajući psihološki na ljudsko ponašanje ono je u prvom redu vladanje čovjeka nad samim sobom. Ponašanje je svladavanje tjelesnih poriva i nagona iz podsvijesti i nesvijesti. Prema tome ponašanje je i duševna prilagodba ljudskog organizma u obliku reakcije na unutarnje i vanjske izazove. Čovjek nije apsolutno slobodan, ograničen je i vezan zakonima, društvenim i moralnim normama u svome vladanju. Ponašanje je stoga vladanje i svladavanje. Po svom učinku, naše vladanje (ponašanje) može biti adekvatno ili primjereno situaciji i njezinim zahtjevima, baš onakvo kakvo treba. Ako je neprimjereno, neodmjereno i promašeno, onda nije poželjno ni adekvatno (Bezić, 2005: 211, 215).

Strategija razvoja javne uprave za razdoblje od 2015. do 2020.⁸ navodi da je u Republici Hrvatskoj potrebno uspostaviti jedinstveni sustav standarda ponašanja zaposlenika u javnom sektoru. Neophodno je kontinuirano podizati svijest korisnika i zaposlenika o potrebi za otvorenim, pristupačnom i transparentnom javnom upravom te o potrebi prevencije sukoba i potencijalnih koruptivnih radnji u obavljanju javne službe. Potrebno je na razini pojedinih institucija razvijati interne procedure za upravljanje sukobom interesa i povezanim etičkim pitanjima te koruptivnim rizicima uz potporu etičkih tijela s definiranim savjetodavnim i disciplinskim ovlastima, kao i raditi na kontinuiranoj izobrazbi zaposlenika.

U cilju nastavka kontinuiranog strateškog provođenja i nadograđivanja sustava antikorupcijskih mjera u Republici Hrvatskoj, donesena je nova Strategija sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine. Uz kontinuiranu provedbu i nadogradnju

⁸ NN 70/15

postojećih antikorupcijskih mehanizama, svrha novog strateškog okvira jest jačanje postojećih i stvaranje novih sustavnih rješenja za sprječavanje korupcije na svim razinama, što treba podići svijest o štetnosti korupcije te je učiniti društveno neprihvatljivom. Strategija inzistira na snažnoj afirmaciji uloge građana, civilnog društva i medija kao neizostavnih partnera tijelima javne vlasti u beskompromisnoj borbi protiv korupcije te u nadzoru njezine učinkovitosti. Uključivanje građana, medija i civilnog društva u nadzor i praćenje koruptivnih rizika, pomaže tijelima javne vlasti da rade odgovornije, transparentnije te da na odgovarajući način utječu na smanjenje mogućnosti korupcije (Grubišić et al, 2022: 93).

Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁹ Člancima 12. – 22. propisuje pravila ponašanja dužnosnika prilikom stupanja na dužnost, te za vrijeme obnašanja dužnosti. U nastavku rada proći ću propisana pravila ponašanja.

Dužnosnik je dužan u roku od 15 dana od stupanja na dužnost upoznati se sa sadržajem Kodeksa, a najkasnije u roku 60 dana, dužan je putem sustavnog informiranja i educiranja upoznati se s propisima i svojim obvezama. Dužnosnik ima propisanu obvezu odaziva i suradnje sa svim neovisnim tijelima koja nadziru ili postupaju u skladu s propisima kojima se uređuje pitanja sprječavanja sukoba interesa, ostvarivanja pristupa informacijama i transparentnosti, fiskalne odgovornosti, kao i drugih propisa iz područja suzbijanja korupcije. Dužnosnik u obnašanju svoje dužnosti ne smije staviti privatne interese ispred javnog interesa, dok se u slučaju potencijalnog sukoba interesa mora izuzeti iz odlučivanja u skladu sa zakonom u kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa. Dužnosniku je propisana obveza ispunjavanja imovinske kartice koja mora biti točna pravovremena i u potpunosti ispunjena.

Kodeks stavlja naglasak na zabranu primanja darova, ako dar nije primljen u skladu sa zakonom koji propisuje sprječavanje sukoba interesa. Ako je dar koji je dužnosnik primio, dar u ime tijela u kojem obnaša dužnost, tada ga je dužan dostaviti u evidenciju primljenih darova i prepustiti na upravljanje u skladu s uredbom kojom se uređuje način postupanja s darovima odnosno propisima kojima se uređuje postupanje s državnom imovinom.

Dužnosnik je dužan paziti da se prilikom dobivanja nagrade ili priznanja od bilo kojeg javnog ili privatnog tijela ili pojedinca, u zemlji ili inozemstvu, ne izloži ovisnosti prema davatelju

⁹ NN 54/2022

nagrade ili priznanja. Treba voditi računa o ograničenjima vezanim uz primanje nagrade i priznanja propisana zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa.

Dužnosnik je dužan čuvati sve podatke i informacije za koje sazna prilikom obnašanja dužnosti, a koje nije obavezan javno objaviti u skladu sa zakonom. Poseban naglasak stavlja se na povjerljive podatke i informacije čije bi otkrivanje moglo utjecati na položaj trećih osoba u postupcima pred tijelom u kojem dužnosnik obavlja dužnost ili u drugom tijelu.

Za vrijeme službenih putovanja dužnosnik je dužan paziti na vlastiti integritet dostojanstveno obavljanje dužnosti, informiranje javnosti i efikasno raspolaganje javnim sredstvima. Podaci o službenim putovanjima dužnosnika dostupni su javnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje pristup informacijama te ukoliko isti nisu zaštićeni propisima kojima se uređuje tajnost podataka.

U pravila ponašanja svrstavamo i poštivanje ograničenja obnašanja drugih funkcija, odnosno obavljanje drugih poslova u skladu sa zakonom kojim se uređuje sprječavanje sukoba interesa. Kada se radi o važnim sastancima s trećim osobama, u skladu s transparentnosti, određeno je da se javnost obavještava na mrežnim stranicama tijela u kojem dužnosnik obnaša dužnost odnosno putem društvenih mreža.

3. Prava dužnosnika za vrijeme obnašanja dužnosti

3.1. Pravo na plaću

Plaću općenito možemo definirati kao iznos novca, koji poslodavac plaća zaposleniku za rad temeljem sklopljenog ugovora o radu. Plaća je dohodak od rada. Temeljni zakon "lex generalis" kojim se reguliraju plaće državnih dužnosnika u Republici Hrvatskoj je Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika. Zakonom je propisano da su plaće državnih dužnosnika javne.

Za razliku od državnih službenika, u hrvatskom pravnom poretku smatra se da dužnosnici nisu osobe u radnom odnosu. Iako se sa stajališta socijalnog prava (mirovinskog i zdravstvenog osiguranja) smatraju osiguranicima i imaju sva prava i obveze iz socijalnog osiguranja najmanje na razini na kojoj ta prava imaju osobe u radnom odnosu, na osnovi pitanja njihova odnosa s državnom ne primjenjuju se pravila radnog prava (Potočnjak, 2013: 6).

Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika¹⁰ u Članku 12. i 12b. propisuje odredbe vezane za plaće državnih dužnosnika. Propisano je da se plaće utvrđuju množenjem osnovice za obračun plaće s koeficijentom utvrđenim za određene dužnosnike. Osnovicu za obračun plaće dužnosnika, osim za predsjednika, zamjenika predsjednika i suce Ustavnog suda Republike Hrvatske, određuje Vlada Republike Hrvatske posebnom odlukom. Za obračun plaće predsjednika, zamjenika predsjednika i sudaca Ustavnog suda Republike Hrvatske primjenjuje se osnovica za obračun utvrđena zakonom kojim se uređuju plaće sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika. Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika propisuje koeficijent za svakog dužnosnika ovisno o dužnosničkoj funkciji koju obnaša. Prema zakonu najveći koeficijent ima predsjednik Republike Hrvatske 9,30 dok najniži koeficijent ima zamjenik pravobranitelja za osobe s invaliditetom 4,26. Dužnosnicima u Uredu predsjednika Republike koeficijent za izračun plaće utvrđuje Predsjednik Republike Hrvatske. Plaća dužnosnika uvećava se za 0,5% za svaku navršenu godinu radnog staža, a najviše za 20%.

Plaće i druga materijalna prava predsjednika i sudaca svih sudova te državnih odvjetnika i njihovih zamjenika definirana su Zakonom o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika,¹¹ Člankom 1. definirane su dvije kategorije pravosudnih dužnosnika, pravosudni dužnosnici u sudovima te pravosudni dužnosnici u državnim odvjetništvima.

Člankom 16. Zakona o sprječavanju sukoba interesa¹² propisano je da dužnosnici koji za vrijeme obnašanja javne dužnosti primaju plaću za dužnost koju obnašaju ne smiju primati drugu plaću ni naknadu za obnašanje druge javne dužnosti, osim ako je zakonom drugačije regulirano.

Člankom 17. Stavak 2. Zakona o sprječavanju sukoba interesa¹³ propisano je da obveznici koji profesionalno obnašaju javnu dužnost, za vrijeme njezina obnašanja ne mogu uz naknadu ili radi ostvarivanja primitka obavljati druge poslove u smislu redovnog i stalnog zanimanja osim ako Povjerenstvo, na prethodni zahtjev obveznika, ne izda prethodno odobrenje nakon što

¹⁰ NN 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19

¹¹ NN 10/99, 25/00, 01/01, 30/01, 59/01, 114/01, 116/01, 64/02, 153/02, 154/02, 17/04, 08/06, 142/06, 34/07, 134/07, 146/08, 155/08, 39/09, 155/09, 14/11, 154/11, 12/12, 143/12, 100/14, 147/14, 120/16, 16/19, 71/23,

¹² NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

¹³ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

utvrdi da predmetni poslovi ne utječu na zakonito obnašanje javne dužnosti. U zakonskim odredbama nije definiran pojam druge javne dužnosti.

Kriteriji koje Povjerenstvo uzima u obzir prilikom razmatranja radi li se o drugoj javnoj dužnosti u smislu zakonskih odredbi su:

- tko imenuje ili izabire osobu na dužnost (građani neposredno ili tijelo javne vlasti – npr. članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članovi mjesnih odbora i dr.),
- mandatno razdoblje na koje se imenuje (osoba se imenuje na vremenski određeni mandat) i
- svrha osnivanja tijela, nadležnost i zadaće tijela u koje se imenuje (npr. tijela s javnim ovlastima). (Online publikacija Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Osnovne obveze i ograničenja dužnosnika sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa, www.sukobinteresa.hr)

Člankom 17. Stavak 3. Zakona o sprječavanju sukoba interesa¹⁴ propisano je kako prethodno odobrenje Povjerenstva nije potrebno za obavljanje znanstvene, istraživačke, edukacijske, sportske, kulturne, umjetničke i samostalne poljoprivredne djelatnosti, za stjecanje primitka po osnovi autorskih, patentnih i sličnih prava intelektualnog i industrijskog vlasništva te za stjecanje primitaka i naknada po osnovi sudjelovanja u međunarodnim projektima koje financira Europska unija, strana država, strana i međunarodna organizacija i udruženje. Posebnim zakonom mora biti izričito propisano da i osobe koje obnašaju neku javnu dužnost i za to primaju plaću ili naknadu mogu primiti naknadu i za obavljanje te druge javne dužnosti.

Člankom 15. Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika¹⁵ propisuje se pravo na naknadu plaće za dužnosnike nakon prestanka obnašanja dužnosničkih funkcija, uz ispunjenje propisanih uvjeta. Pravo na naknadu plaće nakon prestanka obnašanja dužnosti (6+6 mjeseci) imaju dužnosnici koji su obnašali dužnost najmanje godinu dana, nakon prestanka obavljanja dužnosti pa sve do početka ostvarivanja plaće po drugoj osnovi ili do ispunjenja uvjeta za mirovinu. Šest mjeseci od prestanka obnašanja dužnosti imaju pravo na naknadu u visini plaće

¹⁴ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

¹⁵ NN 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19

koju ostvaruje dužnosnik na toj dužnosti, a sljedećih šest mjeseci pravo na naknadu u visini 50% plaće koju ostvaruje dužnosnik na toj dužnosti.

Pravo na naknadu plaće nakon prestanka obnašanja zastupničke dužnosti (3+3 mjeseca) imaju dužnosnici koji su dužnost obnašali manje od jedne godine, ali više od tri mjeseca, nakon prestanka obnašanja dužnosti pa sve do početka ostvarivanja plaće po drugoj osnovi ili do ispunjenja uvjeta za mirovinu. Tri mjeseca od dana prestanka obnašanja dužnosti imaju pravo na naknadu u visini plaće koju ostvaruje dužnosnik na toj dužnosti, a sljedeća tri mjeseca imaju pravo na naknadu u visini 50% plaće koju ostvaruje dužnosnik na toj dužnosti.

Pravo na naknadu plaće nakon prestanka obnašanja zastupničke dužnosti (6+6 mjeseci te 3+3 mjeseca) na temelju Članaka 15.a-15c. Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika¹⁶ ne može ostvariti:

- Državni dužnosnik koji je razriješen dužnosti zbog toga što predlagatelju nije predočio činjenicu koja mu je bila poznata ili morala biti poznata u vrijeme imenovanja na dužnost, za koju je mogao pretpostaviti da je objektivna zapreka za obavljanje dužnosti.
- Dužnosnik koji je razriješen dužnosti zbog pravomoćne osude radi počinjenja kaznenog djela protiv slobode i prava čovjeka i građanina, Republike Hrvatske i vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, ili ako je pravomoćno osuđen na bezuvjetnu zatvorsku kaznu, neovisno o kojem se kaznenom djelu radi.
- Dužnosnik koji je razriješen dužnosti na osobni zahtjev, ako nije proveo na radu kao državni dužnosnik najmanje godinu dana.

3.2. Pravo na naknadu određenih materijalnih troškova

Naknade materijalnih troškova na koje dužnosnici imaju pravo temeljem Zakona o obvezama i pravima državnih dužnosnika¹⁷ Članak 13. su:

- Naknada za odvojeni život
- Naknada troškova za službeno putovanje
- Naknada troškova prehrane

¹⁶ NN 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19

¹⁷ NN 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19

Naknade materijalnih troškova za pojedinu kategoriju državnih dužnosnika propisuju se i razrađuju zakonskim propisima koji se donose za tu specifičnu kategoriju državnih dužnosnika.

U nastavku rada slijedi pregled prava zastupnika Hrvatskog sabora koje ostvaruju temeljem zakona i propisa. Zastupnici predstavljaju veliku skupinu državnih dužnosnika te se u javnosti često spominju njihova prava a često ih se povezuje i proziva za razna koruptivna djela ili sukob interesa. Detaljnije ću prikazati materijalna prava a ostala taksativno navesti.

Aktualni, deseti saziv Hrvatskog sabora konstituiran je 22. srpnja 2020. godine. Na temelju glasova građana u Saboru izabran je 151 zastupnik.

Hrvatski sabor redovno, dva puta godišnje, objavljuje polugodišnje troškove rada zastupnika nastale u sklopu obavljanja njihovih službenih dužnosti te u skladu s nadležnim propisima. Na internet stranicama objavljen je prikaz troškova zastupničkog paušala, naknade za odvojeni život, službenih stanova, dnevnica, naknade troškova prijevoza pojedinačno za svakog zastupnika. Prikaz troškova odnosi se na razdoblje od 1. siječnja do 18. srpnja 2023. godine. (Hrvatski sabor, www.sabor.hr)

Prava i dužnosti zastupnika u Hrvatskom saboru za vrijeme obnašanja dužnosti:

- Pravo na plaću
- Pravo na naknadu određenih materijalnih troškova (naknada za odvojeni život)
- Naknada troškova za službeno putovanje
- Životno osiguranje
- Pravo na smještaj
- Naknadu za smještaj
- Naknadu troškova režija
- Pravo na višekratnu naknadu troškova kilometraže
- Naknadu troškova za korištenje privatnog automobila u službene svrhe
- Pravo na naknadu mjesečnih troškova prijevoza
- Pravo na zastupnički paušal

Prava na osnovi obnašanja zastupničke dužnosti:

- Pravo na plaću
- Pravo na razliku plaće

- Pravo na zastupnički paušal
- Pravo na radni prostor

Prava nakon prestanka obnašanja zastupničke dužnosti

- Pravo na naknadu plaće nakon prestanka obnašanja zastupničke dužnosti (6+6 mjeseci).
- Pravo na naknadu plaće nakon prestanka obnašanja zastupničke dužnosti (3+3 mjeseca).
- Pravo povratka na rad
- Pravo na mirovinu

(Hrvatski sabor, www.sabor.hr)

3.2.1. Naknada za odvojeni život

Točkom II. Odluke o smještaju zastupnika Hrvatskog sabora u Zagrebu u vrijeme zasjedanja Sabora, radnih tijela i klubova zastupnika,¹⁸ propisano je da Zastupnici Hrvatskog sabora imaju pravo na naknadu za odvojeni život. Pravo na naknadu za odvojeni život pripada zastupnicima koji imaju prebivalište udaljeno više od 50 km od Zagreba, a u vrijeme zasjedanja Sabora, radnih tijela i klubova zastupnika imaju osiguran smještaj u Zagrebu u stanu koji je u njihovom vlasništvu ili vlasništvu člana njihove uže obitelji. Naknada za smještaj zastupnika u Zagrebu i naknada za odvojeni život isključuje pravo zastupnika na dnevnice za dane dolaska i povratka sa zasjedanja odnosno sa sjednice radnog tijela ili kluba zastupnika.

Naknada za odvojeni život ne isplaćuje se zastupnicima u vremenu od 15. srpnja do 15. rujna i od 15. prosinca do 15. siječnja tekuće godine, te u razdoblju od raspuštanja do konstituiranja novog saziva Sabora.

Točkom V. Odluke o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknade za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima,¹⁹ propisana je visina naknade za odvojeni život od obitelji. Naknada za odvojeni život od obitelji, koja isključuje pravo na dnevnicu za obavljanje službenih poslova u mjestu prebivališta obitelji,

¹⁸ NN 128/00, 16/01, 40/01, 133/02, 158/03, 38/05, 47/16

¹⁹ NN117/12, 139/12, 152/13, 148/14, 26/16, 119/16, 124/17, 117/19, 135/20, 140/21, 62/22, 145/22

mjesečno iznosi 1.000,00 kuna. Iznimno, naknada za odvojeni život od obitelji iznosi 50% određene visine naknade kad je korisniku naknade, po odobrenju nadležnog tijela, osiguran smještaj (u hotelu ili drugdje) na teret državnog proračuna.

Točkom I. Stavak 2. Odluke o smještaju zastupnika Hrvatskog sabora u Zagrebu u vrijeme zasjedanja Sabora, radnih tijela i klubova zastupnika,²⁰ propisano je da se odvojeni život ostvaruje na osobni zahtjev sukladno ispunjenom Zastupničkom upitniku, a rješenje donosi Odbor za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskog sabora, nakon obavijesti tajnika Sabora o osiguranom smještaju u Zagrebu.

3.2.2. Naknada troškova za službeno putovanje

Službena putovanja regulirana su točkom V., VI. te točkom VII. Odluke o uvjetima korištenja osobnih automobila, mobilnih telefona, sredstava za službena putovanja, poslovnih kreditnih kartica i sredstava reprezentacije.²¹ Navedenih odredbama propisano je da službena putovanja u inozemstvo zastupnicima odobrava predsjednik Hrvatskoga sabora, a službena putovanja u tuzemstvo odobrava tajnik Hrvatskoga sabora uz prethodnu suglasnost predsjednika ili potpredsjednika Sabora. U oba slučaja zastupnici su dužni prije putovanja i ispostavljanja putnog naloga dostaviti predsjedniku, odnosno tajniku Hrvatskoga sabora pisano obrazloženje o svrsi putovanja i priložiti upućeni poziv. Dužnosnici i zastupnici pri obnašanju svojih dužnosti imaju pravo na korištenje prijevoza zrakoplovom. Predsjednik Sabora ima pravo na korištenje zrakoplovne putničke karte I. poslovne klase. Pravo na korištenje zrakoplovne karte ekonomske klase pripada potpredsjednicima Sabora, predsjednicima radnih tijela, svim ostalim dužnosnicima, kao i zastupnicima Sabora.

3.2.3. Naknada troškova prehrane

Naknada troškova prehrane je jedina naknada materijalnih troškova propisana Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika²² Člankom 13. koja nije propisana zakonima i odlukama kojima se reguliraju prava zastupnika Hrvatskog sabora.

²⁰ NN 128/00, 16/01, 40/01, 133/02, 158/03, 38/05, 47/16

²¹ 128/00, 20/01, 133/02, 18/06, 59/16

²² NN 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19

3.3. Zabranjena djelovanja dužnosnika

Člankom 7. Zakona o sprječavanju sukoba interesa²³ propisana su zabranjena djelovanja dužnosnika. Dužnosnicima je zabranjeno:

- primiti ili zahtijevati korist ili obećanje koristi radi obavljanja dužnosti,
- ostvariti ili dobiti pravo u slučaju da se krši načelo jednakosti pred zakonom,
- zlouporabiti posebna prava dužnosnika koja proizlaze ili su potrebna za obavljanje dužnosti,
- primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti,
- tražiti, prihvatiti ili primiti vrijednost ili uslugu radi glasovanja o bilo kojoj stvari ili utjecati na odluku nekog tijela ili osobe radi osobnog probitka ili probitka povezane osobe,
- obećavati zaposlenje ili neko drugo pravo u zamjenu za dar ili obećanje dara,
- utjecati na dobivanje poslova ili ugovora o javnoj nabavi,
- koristiti povlaštene informacije o djelovanju državnih tijela radi osobnog probitka ili probitka povezane osobe,
- na koji drugi način koristiti položaj dužnosnika utjecajem na odluku tijela javne vlasti ili osoba koje su u njima zaposlene kako bi postigli osobni probitak ili probitak povezane osobe, neku povlasticu ili pravo, sklopili pravni posao ili na drugi način interesno pogodovali sebi ili drugoj povezanoj osobi.

3.4. Primanje darova

Člankom 15. Zakona o sprječavanju sukoba interesa²⁴ regulirano je primanje darova. Sukladno navedenom članku dar je:

- Novac,
- stvari bez obzira na vrijednost, prava i usluge dane bez naknade koje dužnosnika dovode ili mogu dovesti u obvezujući odnos ili zavisnost prema darovatelju.

Navedeni članak definira i što se ne smatra darom:

- Uobičajeni darovi između obitelji, rodbine i prijatelja,
- državna i međunarodna priznanja,
- odličja,
- nagrade.

²³ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

²⁴ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

Dužnosnik smije zadržati samo dar simbolične vrijednosti i to najviše u vrijednosti do 500,00 kn od istog darovatelja. Dužnosnik ne smije primiti dar u novcu bez obzira na iznos te vrijednosnicu i dragocjenu kovinu. Darovi protokolarni naravi koji prelaze iznos od 500,00 kn te ostali darovi koje dužnosnik ne zadrži kada na to ima pravo, vlasništvo su Republike Hrvatske.

4. Obveze dužnosnika za vrijeme obnašanja dužnosti

4.1. Obveza podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika

Zakonom o sprječavanju sukoba interesa uz propisana pravila ponašanja i ograničenja propisane su i obveze dužnosnika. Kako bi se postiglo što veće povjerenje građana u tijela javne vlasti i same dužnosnike kao nositelje javne vlasti propisana je glavna obveza svakog dužnosnika, obveza podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika. Izvješće o imovinskom stanju dužnosnika ili imovinska kartica „popis“ je imovine dužnosnika i članove njegove uže obitelji, vezana uz razdoblje obnašanja javne dužnosti. Javnom objavom imovinskih kartica postiže se uvid i kontrola zainteresirane javnosti nad imovinom obveznika za vrijeme obnašanja javne dužnosti, podizanje razine transparentnosti u obnašanju javnih dužnosti te jačanje povjerenja građana u tijela javne vlasti (Vidas, 2022.).

Imovinska kartica sadrži podatke o osnovnom osobnom stanju obveznika, njegova partnera i maloljetne djece, dužnostima obveznika koje obavlja profesionalno (uz primanje plaće) ili neprofesionalno (volonterski uz primanje određene naknade ili bez naknade), o ostalim dužnostima koje obnaša odnosno djelatnostima koje obavlja, kao i o djelatnosti koju je obavljao neposredno prije stupanja na dužnost unazad dvije godine i u razdoblju od 12 mjeseci nakon prestanka obnašanja dužnosti, o članstvima i funkcijama obveznika u drugim pravnim osobama, udruženjima i organizacijama te o imovini obveznika, njegova partnera i maloljetne djece, stečene po svim pravnim osnovama.

Statusno i imovinsko stanje koje se prijavljuje ovisi o trenutku podnošenja imovinske kartice te svrsi odnosno osnovi za podnošenje imovinske kartice. Imovina koju su obveznici dužni prijaviti obuhvaća podatke o primicima (dohotku od nesamostalnog rada osim primitaka partnera koje je njegov poslodavac proglasio poslovnom tajnom, dohotku od samostalne djelatnosti, dohotku od imovine i imovinskih prava, dohotku od osiguranja i kapitala kao i o

drugim vrstama dohotka te primicima na koje se ne plaća porez na dohodak, osim naknade putnih i drugih troškova obavljanja posla), o svim nekretninama, o svim pokretninama upisanim u javne registre (vozila, plovila, zrakoplovi i radni strojevi), o ostalim pokretninama veće vrijednosti čija je pojedinačna vrijednost veća od 30.000,00 kuna, osim predmeta kućanstva i odjevnih predmeta, o poslovnim udjelima i dionicama u trgovačkim društvima udjelima u društvima osoba, udjelima u vlasništvu drugih poslovnih subjekata i o subjektima samostalne djelatnosti, o novčanoj štednji i kripto valutama, o dugovima, preuzetim jamstvima i ostalim obvezama te o dospjelim potraživanjima prema trećim osobama.

Podaci o imovini obuhvaćaju podatke o opisu i približnoj vrijednosti imovine, načinu stjecanja imovine i izvorima sredstava kojima je stečena imovina, isplatiteljima primitaka i osobama prema kojima postoji obveza i potraživanje, kao i druge podatke nužne za usporedbu i provjeru točnosti prijavljenih podataka. Podaci o imovini obveznika, njegovog bračnog, izvanbračnog druga ili životnog partnera i malodobne djece su javni te se objavljuju na internetskoj stranici Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa.

Ne objavljuju se podaci iz imovinske kartice koji se odnose na osobne podatke obveznika, osobna imena članova njegove obitelji i ostalih fizičkih osoba, adrese, brojevi i drugi podaci za koje ne postoji javni interes za objavom, te podaci na koje se primjenjuju odredbe Zakona o provedbi Opće uredbe za zaštitu podataka te nacionalnog zakonodavstva u području zaštite osobnih podataka. (www.sukobinteresa.hr , Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa)

Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa je na sjednici 17. siječnja 2022. donijelo Pravilnik o imovinskoj kartici obveznika zakona o sprječavanju sukoba interesa²⁵. Pravilnikom je detaljno propisano koji se podaci iz imovinske kartice objavljuju, a koji su izuzeti od objave. Propisan je oblik, sadržaj i način popunjavanja obrasca imovinske kartice te definirani obveznici podnošenje i objave imovinske kartice.

Izješće o imovinskom stanju temeljem Članka 3. Zakona o sprječavanju sukoba interesa²⁶ dužni su podnijeti:

- svi dužnosnici taksativno navedeni u Članku 3. Stavku 1., Zakona o sprječavanju

²⁵ NN 8/22

²⁶ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

sukoba interesa²⁷,

- obnašatelji dužnosti koje kao dužnosnike imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, imenuje Vlada Republike Hrvatske ili Predsjednik Republike Hrvatske, Članak 3. Stavak 3., Zakona o sprječavanju sukoba interesa²⁸,
- rukovodeći državni službenici koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na temelju prethodno provedenog natječaja Članak 3. Stavak 3., Zakona o sprječavanju sukoba interesa²⁹.

Sukladno Članku 10. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³⁰ dužnosnici su obvezni podnijeti izvješće u slijedećim propisanim rokovima:

- u roku 30 dana od dana stupanja na dužnost,
- u roku 30 dana po prestanku obnašanja javne dužnosti,
- u roku od 30 dana od dana stupanja na istu dužnost (obveznici ponovno izabrani ili imenovani na istu dužnost) i
- u roku od 30 dana po proteku 12 mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti odnosno razrješenja.

Obveznici imaju obvezu jednom godišnje podnijeti imovinske kartice Povjerenstvu do 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu.

Izvješće o imovinskom stanju podnosi se isključivo online ispunjavanjem propisanog elektronskog obrasca kojem se pristupa putem korisničkog računa dužnosnika. Ispunjeni obrazac izvješća šalje se najprije elektroničkim putem. Nakon slanja elektroničkim putem, ispunjeni obrazac izvješća potrebno je ispisati (dužnosnik ga treba osobno potpisati) i ovjeriti pečatom i potpisom ovlaštene osobe u tijelu u kojem dužnosnik obnaša dužnost (kod prvog stupanja na dužnost) te ga dostaviti Povjerenstvu poštom ili predati na adresu Povjerenstva. Izvješće se smatra valjano podnesenim kada je Povjerenstvo, nakon poslanog elektronskog obrasca, zaprimilo i ispisano i potpisano izvješće. Obveznici podnošenja izvješća o imovinskom stanju, upisuju se u Registar dužnosnika, objavljen na internetskoj stranici Povjerenstva (www.sukobinteresa.hr, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Online

²⁷ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

²⁸ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

²⁹ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

³⁰ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

publikacija Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Osnovne obveze i ograničenja dužnosnika sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa).

Radi lakšeg snalaženja pri podnošenju imovinskih kartica Povjerenstvo za utvrđivanje sukoba interesa na internet stranici javno objavljuje brojna pravila, upute, obrasce, publikacije i materijale koji dužnosnicima pomažu u otklanjanju nedoumica pri podnošenju imovinskih kartica. Na stranicama Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa javno je dostupan zahtjev za otvaranje korisničkog računa, demo obrazac imovinske kartice te detaljne upute za popunjavanje obrasca imovinske kartice.

Posebno se pojašnjava pojam „Približna tržišna vrijednost nekretnine“ u vlasništvu obveznika ili njegova bračnog ili izvanbračnog druga ili životnog partnera i malodobne djece, koji se prijavljuje u imovinskoj kartici obveznika budući da su obveznici u velikoj nedoumici u svezi ispravne prijave. „Približna tržišna vrijednost“ nekretnine je približna vrijednost koju ista ili slična vrsta nekretnine na istom području postiže na tržištu u vrijeme podnošenja izvješća. Ukoliko obveznik prijavljuje nekretninu koja je stečena kupnjom u godini kada podnosi izvješće (pogotovo kad ju je stekao za vrijeme mandata i prijavljuje ju kao bitnu promjenu u imovini u godini kada je kupljena), potrebno je navesti kupoprodajnu cijenu (osim ukoliko je u istoj godini kad je nekretnina kupljena, radovima povećana vrijednost, kada se prijavljuje procijenjena povećana vrijednost). Obveznik nije dužan tijekom mandata podnijeti izvješće zbog promjene imovinskog stanja svaki puta kada dođe do promjene prijavljene tržišne vrijednosti nekretnine isključivo uslijed kretanja cijena na tržištu nekretnina, ali je dužan ponovno procijeniti tržišnu vrijednost nekretnina u imovinskoj kartici koje obveznik podnosi povodom ponovnog izbora ili imenovanja na istu ili drugu dužnost. Kao orijentacija i pomoć prilikom procjene i prijave približne tržišne vrijednosti nekretnina u imovinskoj kartici priložena je tablica Ekonomskog instituta Zagreb u suradnji s Ministarstvom prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine (www.sukobinteresa.hr, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa).

4.2. Provjera izvješća o imovinskom stanju dužnosnika

Povjerenstvo u postupku koji je zatvoren za javnost obavlja provjeru izvršenja obveze podnošenja i podataka iz podnesenih imovinskih kartica obveznika. Nakon provedenog postupka Povjerenstvo je dužno rezultate provjere podataka javno objaviti na svojim mrežnim

stranicama. Razlikujemo dvije vrste provjere podataka iz podnesene imovinske kartice obveznika, prethodnu (administrativnu) provjeru i redovitu provjeru sadržaja.

Prethodna (administrativna) provjera provodi se za svaku podnesenu imovinsku karticu obveznika neposredno po zaprimanju kartice a prije objave na mrežnim stranicama Povjerenstva. Provjerava se status podnositelja imovinske kartice (postojanje obveze i načina podnošenja imovinske kartice), dali se poštovao zakonski rok prilikom podnošenja imovinske kartice, provjerava se je li imovinsku karticu obveznik potpisao te je li ju ovjerilo tijelo u kojem obveznik obnaša javnu dužnost ili je elektronički potpisana te je li pravilno i potpuno ispunjen obrazac imovinske kartice od strane obveznika. Nakon provedene prethodne provjere podnesenog izvješća i odobrenja istog, podaci iz izvješća se objavljuju na internetskoj stranici Povjerenstva.

Redovita provjera uključuje provjeru točnosti podataka prijavljene imovine dužnosnika i članova njegove obitelji, koja se provodi prikupljanjem podataka o imovini od Ministarstva financija, Porezne uprave i drugih nadležnih tijela Republike Hrvatske i njihovom usporedbom s podacima o imovini prijavljenim u podnesenim izvješćima o imovinskom stanju. Svaka imovinska kartica prolazi redovitu provjeru.

Ukoliko Povjerenstvo prilikom provjere podataka uoči nerazmjer između prijavljene imovine iz podnesene imovinske kartice zatražiti će od obveznika pisano očitovanje. Obveznik je u roku od 15 dana dužan dostaviti Povjerenstvu pisano očitovanje i priložiti dokaze. Ukoliko obveznik u spomenutom roku ne dostavi pisano očitovanje i ne priloži odgovarajuće dokaze, iz kojih se može utvrditi da je stvarno imovinsko stanje bilo istovjetno prijavljenim podacima, a ne podacima pribavljenima od nadležnih tijela Povjerenstvo će pokrenuti postupak zbog povrede odredbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Povjerenstvo može podatke koji upućuju na mogući nesklad ili nerazmjer između prijavljenih podataka i imovine stečene za vrijeme mandata, prikupljene na temelju postupka redovite provjere proslijediti Ministarstvu financija, Poreznoj upravi. Ministarstvo financija, Porezna uprava postupit će u skladu s poreznim propisima (www.sukobinteresa.hr, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Online publikacija Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Osnovne obveze i ograničenja dužnosnika sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa).

Članak 14. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³¹ propisuje povrede odredbi o podnošenju imovinske kartice. Ukoliko obveznik ne ispuni obvezu podnošenja imovinske kartice Povjerenstvo pokreće postupak protiv obveznika zbog povrede odredbe o podnošenju imovinske kartice. Povjerenstvo će pozvati obveznika da otkloni nedostatke u roku koji ne može biti kraći od osam niti duži od 15 dana od dana zaprimanja pisane obavijesti, ukoliko utvrdi da obveznik nije podnio imovinsku karticu na propisanom obrascu s potpisom ili ovjerom ili ako je obrazac imovinske kartice nepotpuno ili nepravilno ispunjen. Povjerenstvo će i obveznika podnošenja imovinske kartice koji prvi put podnosi imovinsku karticu povodom prvog stupanja na dužnost isto pozvati pisanim putem da ispuni imovinsku karticu u roku koji ne može biti kraći od osam niti duži od 15 dana od dana zaprimanja pisane obavijesti. Ukoliko obveznici iz ove dvije opisane situacije ne postupe u navedenom roku, Povjerenstvo će protiv njih pokrenuti postupak zbog povrede odredbi o imovinskoj kartici.

5. Ograničenja dužnosnika za vrijeme obnašanja dužnosti

5.1. Ograničenja u poslovima upravljanja u poslovnim subjektima

Člankom 18. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³² propisano je da dužnosnici ne mogu biti članovi upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih vijeća ustanova, odnosno nadzornih odbora izvanproračunskih fondova niti obavljati poslove upravljanje u poslovnim subjektima. Dužnosnici mogu biti članovi dvaju nadzornih odbora povezanih trgovačkih društava, te članovi u najviše do dva upravna vijeća ustanova odnosno nadzorna odbora izvanproračunskih fondova koji su od posebnog državnog interesa odnosno od posebnog interesa za jedinicu lokalne i područne (regionalne) samouprave, osim ako posebnim zakonom nije određeno da je obveznik član upravnog vijeća ustanove odnosno nadzornog odbora izvanproračunskog fonda po položaju. Propisana iznimka ne vrijedi za općinske načelnike, gradonačelnike, župane i njihove zamjenike. Za članstvo u upravnim vijećima ustanova odnosno nadzornim odborima izvanproračunskih fondova obveznik nema pravo na naknadu, izuzev prava na naknadu putnih i drugih opravdanih troškova. Obveznici smiju biti članovi upravnih i nadzornih tijela najviše dviju neprofitnih udruga i zaklada bez prava na naknadu ili primanje dara, izuzev prava na naknadu putnih i drugih opravdanih troškova.

³¹ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

³² NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

5.2. Ograničenja u članstvu i udjelu dužnosnika u trgovačkim društvima i ograničenja poslovanja

Zakon o sprječavanju sukoba interesa³³ Člancima 19. – 21. propisuje ograničenja u članstvu i udjelu te ograničenja poslovanja u trgovačkim društvima kojih su se dužnosnici dužni pridržavati za vrijeme obnašanja dužnosti. Sukladno navedenim zakonskim odredbama dužnosnik koji ima 0,5% ili više dionica ili poslovnih udjela u vlasništvu (kapitalu) trgovačkog društva dužan je, za cijelo razdoblje obnašanja dužnosti, prenijeti upravljačka prava koja proizlaze iz vlasništva nad tim dionicama ili poslovnim udjelom na drugu osobu ili posebno tijelo – povjerenika. Institutom prijenosa upravljačkih prava osigurava se da dužnosnik za vrijeme obnašanja dužnosti ne utječe na odluke trgovačkog društva (npr. o raspolaganju s dobiti) te slijedom navedenog ne smije povjereniku davati obavijesti, upute, naloge, ali ima pravo da ga se jedanput godišnje obavještava o stanju trgovačkog društva. Povjerenik ne može biti osoba interesno povezana sa dužnosnikom. Prijenos upravljačkih prava vrši se ugovorom o prijenosu upravljačkih prava sklopljenim s povjerenikom. Povjerenik članska prava dužnosnika u trgovačkom društvu ostvaruje u svoje ime, a za račun dužnosnika.

Poslovni subjekt u kojem dužnosnik ima 5% ili više udjela u vlasništvu ne može stupiti u poslovni odnos s tijelom javne vlasti u kojem dužnosnik obnaša dužnost. Taj poslovni subjekt ne smije bit član zajednice ponuditelja ili pod isporučitelj u tom poslovnom odnosu. Isto se ograničenje primjenjuje i na poslovne subjekte u kojima član obitelji dužnosnika ima 5% ili više udjela u vlasništvu, ako je član obitelji stekao udio ili dionice od dužnosnika u razdoblju od dvije godine prije stupanja na javnu dužnost pa do prestanka njezina obnašanja. Pravni poslovni ili pravni akti sklopljeni i doneseni protivno navedenim ograničenjima su ništetni. Povjerenstvo će takav predmet dostaviti nadležnom državnom odvjetništvu na daljnje postupanje radi utvrđivanja ništetnosti pravnog posla odnosno pravnog akta. Obveznik je dužan pravodobno obavijestiti Povjerenstvo ukoliko tijelo u kojem obnaša javnu dužnost stupa u poslovni odnos s poslovnim subjektom u kojem član obitelji obveznika ima 5% ili više udjela u vlasništvu. U opisanoj situaciji nužna je pravodobna obavijest Povjerenstvu, što znači prije nastanka poslovnog odnosa. Povjerenstvo će u roku od 15 dana od dana zaprimanja obavijesti izraditi mišljenje s uputama o načinu postupanja dužnosnika i tijela u kojem obveznik obnaša javnu dužnost u cilju izbjegavanja sukoba interesa obveznika i osiguranja postupanja u skladu

³³ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

s ovim Zakonom. Ukoliko to zahtijevaju okolnosti slučaja Povjerenstvo će mišljenje dostaviti bez odgađanja, najkasnije u roku od 5 dana od dana zaprimanja obavijesti. Dužnosnik, odnosno tijelo u kojem dužnosnik obnaša dužnost obavezno mora prije stupanja u navedeni poslovni odnos dostaviti Povjerenstvu dokumentaciju iz koje je vidljivo kako su provedene upute Povjerenstva.

Povjerenstvo će najkasnije u roku od 5 dana od dana dostave mišljenja, posebnom odlukom, sukladno odredbama Zakona o postupku pred Povjerenstvom utvrditi jesu li upute Povjerenstva provedene na način koji omogućuje izbjegavanje sukoba interesa obveznika i osigurava njegovo zakonito postupanje u konkretnom slučaju. Pravni poslovi i akti sklopljeni ili doneseni protivno ograničenjima su ništetni, o čemu Povjerenstvo obavještava nadležno državno odvjetništvo radi pokretanja postupka utvrđenja ništetnosti pravnog posla, odnosno pravnog akta.

5.3. Ograničenja nakon prestanka obnašanja dužnosti

Nakon prestanka obnašanja dužnosti, dužnosnici su obvezni pridržavati se ograničenja propisanih Člancima 22. i 23. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³⁴. Slijedom navedenih zakonskih odredbi dužnosnik u roku od 18 mjeseci nakon prestanka dužnosti ne smije prihvatiti imenovanje na upravljačke funkcije u pravnoj osobi, s kojom je tijelo javne vlasti u kojem je dužnosnik obnašao mandat, bilo u poslovnom odnosu ili je nad njom obnašalo nadzorne funkcije, ukoliko zakonom nije drugačije propisano. Povjerenstvo iznimno može dužnosniku dati suglasnost na imenovanje, izbor ili sklapanje ugovora ukoliko iz okolnosti konkretnog slučaja proizlazi da ne postoji sukob interesa. Davanje suglasnosti inicira sam dužnosnik, zahtjevom prema Povjerenstvu. Zakon predviđa iznimke od ograničenja ukoliko se radi o imenovanju predsjednika i članova uprava trgovačkih društava koja su u većinskom državnom vlasništvu, ukoliko se imenuju za članove upravnih tijela i nadzornih odbora drugih trgovačkih društava u većinskom državnom vlasništvu, pri čemu ne smiju obnašati dužnost u više od jednog trgovačkog društva. Navedena iznimka vrijedi i kod imenovanja u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

³⁴ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

6. Nadzorna tijela nad radnom državni dužnosnika

6.1. Sukob interesa

Zakon o sprječavanju sukoba interesa definira sukob interesa kao situaciju u kojoj su privatni interesi dužnosnika u suprotnosti s javnim interesom. Dužnosnik se tako može naći u sukobu interesa zbog osobnih aktivnosti, udruženja, odnosa povezanosti s drugim osobama te drugih okolnosti, odnosno u svim onim situacijama u kojima ima priliku dati prednost sebi ili s njime povezanoj pravnoj ili fizičkoj osobi ispred interesa javnosti. Učinkovito sprječavanje sukoba interesa jedan je od ključnih elemenata u procesu suzbijanja korupcije (www.sukobinteresa.hr, Online publikacija Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Osnovne obveze i ograničenja dužnosnika sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa).

Za profesora Kregara, korupcija je, najopćenitije rečeno, korištenje javne funkcije za osobni dobitak. Postojanje korupcije tumači se kao deformacija sustava. Korupcija predstavlja društveni nedostatak normi i vrijednosti, ili njihovo sustavno nepoštovanje, a one su potrebne za normalno djelovanje države i tržišta. Također, korupcija je suprotna temeljnim postulatima kapitalizma. Koristeći vlastitu funkciju za osobni probitak, ugrožava se sam temelj struktura vlasti i ekonomije (Kregar, 1999: 689).

Sukob interesa postoji kada su privatni interesi obveznika u suprotnosti s javnim interesom. Temeljem Članka 2. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³⁵ sukob interesa može biti:

- Potencijalni – kada privatni interes obveznika može utjecati na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti.
- Stvarni – kada je privatni interes obveznika utjecao ili se osnovano može smatrati da je utjecao na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti

Propisi razlikuju tri vrste sukoba interesa: pravi kada „privatni interes dužnosnika utječe na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti“, prividni kada „se osnovano može smatrati da privatni interes dužnosnika utječe na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti“ i potencijalni kada „privatni interes dužnosnika može utjecati na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti“. Trodioba je prihvaćena i u Hrvatskoj u skladu s podjelama

³⁵ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

navedenim u vodećim soft – law dokumentima na tom polju, primjerice u Preporuci Vijeća Europe iz 2000. i Modelu kodeksa ponašanja javnih službenika te Aneksu Preporuke OECD – ova Vijeća o smjernicama za upravljanje sukobom interesa u javnoj službi. Ipak, činjenica je da će potencijalni sukob interesa faktički najčešće biti preftaza pravnog sukoba interesa, odnosno, pravi sukob interesa zapravo je realizacija potencijalnog sukoba interesa (Dragičević Prtenjača et al, 2021: 276, 277) .

Člankom 6., Stavak 1. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³⁶ propisano je da dužnosnici moraju pri obavljanju javnih dužnosti postupati časno, pošteno, savjesno, odgovorno i nepristrano čuvajući vlastitu vjerodostojnost i dostojanstvo povjerene im dužnosti te povjerenje građana. Člankom 8., Stavak 2. i 3. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³⁷, propisano je postupanje dužnosnika nakon izbora ili imenovanja na javnu dužnost. Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da su dužnosnici dužni urediti svoje privatne poslove kako bi spriječili predvidljivi sukob interesa, a ako se takav sukob pojavi dužnosnik je dužan razriješiti ga tako da zaštiti javni interes. U slučaju dvojbe o mogućem sukobu interesa dužnosnik je dužan učiniti sve što je potrebno da odijeli privatni od javnog interesa. U tom smislu, jedno od važnih prava, ali i obveza dužnosnika je da u slučajevima u kojima postoji dvojba oko postupanja u određenoj situaciji. zatraži mišljenje Povjerenstva.

6.1.1. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa

Iz Članka 30., Stavak 1.-2. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³⁸ proizlazi da je Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, stalno, neovisno i samostalno državno tijelo čija je glavna zadaća provedba Zakona o sprječavanju sukoba interesa. Djelokrug rada i nadležnost Povjerenstva propisani su zakonom. Zabranjen je svaki oblik utjecaja na rad Povjerenstva koji bi mogao ugroziti njegovu samostalnost i neovisnost u donošenju odluka.

Povjerenstvo je ujedno i neovisno kontrolno tijelo, zajedno s Državnim uredom za reviziju, Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave i povjerenikom za informiranje. Naime, sva četiri neovisna kontrolna tijela imaju specifičnu funkciju očuvanja integriteta sustava koji se izražava nadzorom nad određenom skupinom subjekata ovisno o aktivnosti za

³⁶ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

³⁷ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

³⁸ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

koju su namijenjeni. Isto tako, uvažavajući da Povjerenstvo provodi postupak prema posebnom zakonu i time je kao državno tijelo ovlašteno zakonom postupati u upravnim stvarima, u smislu Zakona o općem upravnom postupku ono je javnopravno tijelo. Upravnopravno značenje postupanja Povjerenstva očituje se u provedbi posebnog upravnog postupka, donošenju odluka s određenim procesnim specifičnostima, sankcioniranja te ostvarivanja upravnosudske zaštite na odluke Povjerenstva na prvostupanjskim upravnim sudovima i Visokom upravnom sudu Republike Hrvatske. Nadležno upravno sudstvo u povodu tužbi preispituje zakonitost odluka Povjerenstva, a time se sudskom praksom pridonosi tumačenju i razradi pitanja sukoba interesa. Vrste sankcija koje Povjerenstvo izriče karakteriziraju se kao posebne vrste administrativnih mjera. Nadalje, važno je istaknuti i ulogu Povjerenstva kao antikorupcijskog preventivnog tijela, bitnog na način da primjenjujući ovlasti određene zakonskim okvirom pridonosi suzbijanju i sprječavanju sukoba interesa, a time i korupcije (Đanić Čeko et al, 2022: 93).

6.1.2. Sastav povjerenstva

Člankom 30., Stavcima 3.-5. Zakona o sprječavanju sukoba interesa³⁹ propisan je sastav Povjerenstva. Slijedom iznesenih zakonskih odredbi proizlazi da se Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa sastoji se od predsjednika i četiri člana. Predsjednik i članovi Povjerenstva biraju se na razdoblje od pet godina i mogu biti izabrani na svoje dužnosti najviše dva puta.

Izbor predsjednika i članova Povjerenstva propisan je Člankom 34. Zakona o sprječavanju sukoba interesa.⁴⁰ Izbor započinje objavom javnog poziva kandidatima od strane Odbora za izbor, imenovanja i upravne poslove Hrvatskog sabora. Javni poziv se objavljuje u „Narodnim novinama“ te na mrežnim stranicama Hrvatskog sabora i Povjerenstva, šest mjeseci prije isteka mandata aktualnog predsjednika i članova. Odbor utvrđuje listu kandidata koji udovoljavaju uvjetima: državljanstvo i prebivalište u RH, propisano obrazovanje, najmanje osam godina radnog iskustva u struci i istaknute rezultate rada, neosuđivanost za kaznena djela te nepolitiziranost kandidata koji barem pet godina do dana kandidiranja nije bio član političke stranke, niti je u tom razdoblju kao nezavisni kandidat obnašao dužnost u predstavničkim i izvršnim tijelima na državnoj razini, kao ni u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

³⁹ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

⁴⁰ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

Na temelju zaprimljenih prijava obavljaju razgovore s kandidatima s utvrđene liste koja se objavljuje na službenim mrežnim stranicama Hrvatskoga sabora. Na temelju zaprimljenih prijava odbor obavlja razgovore s kandidatima s utvrđene liste te u roku od 15 dana sastavljaju jedinstvenu završnu listu koja sadržava dvostruko više kandidata za predsjednika i za članove nego što je končano potrebno, a ti kandidati onda moraju podnijeti izvješće o stanju imovine. Hrvatski sabor provodi tajno glasanje za izbor predsjednika i članova Povjerenstva prema prethodno zaprimljenim listama kandidata, a za odluku je potrebna većina glasova svih zastupnika Hrvatskog sabora.

6.1.3. Nadležnost Povjerenstva

Nadležnosti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa su:

- Pokretanje postupka sukoba interesa i donošenje odluka o tome dali određeno djelovanje ili propust obveznika predstavlja povredu odredbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa,
- Davanje mišljenja na zahtjev obveznika kada su u dvojbi je li neko njihovo ponašanje u skladu s načelima javnih dužnosti,
- Propisivanje i utvrđivanje sadržaja obrazaca imovinske kartice,
- Ustrojavanje Registra obveznika radi primjene pojedinih odredbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa,
- Donošenje podzakonskih akata vezanih za provedbu Zakona o sprječavanju sukoba interesa,
- Izrada smjernica i uputa obveznicima u svrhu učinkovitog sprječavanja sukoba interesa,
- Provođenje edukacija obveznika u pitanjima sukoba interesa i podnošenja imovinske kartice,
- Suradnja s nadležnim tijelima u svrhu provedbe Zakona o sprječavanju sukoba interesa,
- Suradnja s nevladinim organizacijama,
- Ostvarivanje međunarodne suradnje sa sličnim tijelima u području sprječavanja sukoba interesa i
- Obavljanje drugih poslova određenih Zakonom
(www.sukobinteresa.hr, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, nadležnosti Povjerenstva).

Sukladno Članku 32. Stavku 2.-3. Zakona o sprječavanju sukoba interesa⁴¹ propisano je da Povjerenstvo ima obvezu izvješćivanja Hrvatskog sabora o svom radu jednom godišnje, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu. Izvješće obvezno mora sadržavati prikaz broja predmeta pred Povjerenstvom, podatke o upravnim sporovima i donesenim odlukama, podatke o izrečenim i izvršenim sankcijama, vremenu trajanja postupaka, broju neriješenih predmeta, podatke o danim mišljenjima i suglasnostima, provedenim edukacijama, izrađenim smjernicama i priručnicima te drugim aktivnostima Povjerenstva na prevenciji sukoba interesa i drugim aktivnostima iz nadležnosti Povjerenstva.

6.1.4. Sankcije povjerenstva – povreda Zakona o sprječavanju sukoba interesa

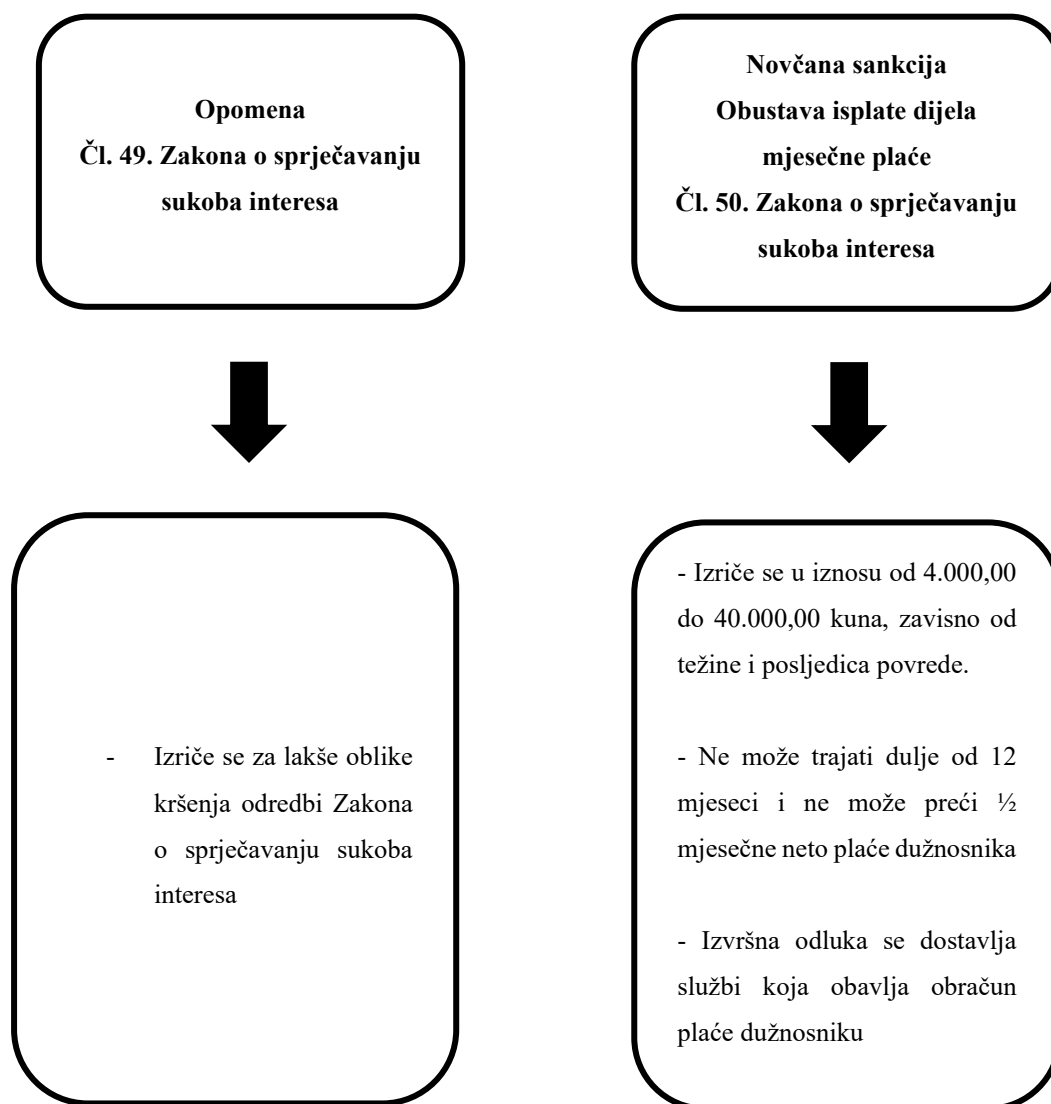
Člankom 48., Stavcima 1.-2. Zakona o sprječavanju sukoba interesa⁴² propisane su situacije za koje Povjerenstvo može izreći zakonom određene sankcije obveznicima. Za povredu odredbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa ili drugog zabranjenog ili propisanog ponašanja koje se odnosi na zabranu djelovanja obveznika, deklariranje sukoba interesa i nesudjelovanja u odlučivanju, obvezu podnošenja imovinske kartice, primanje darova, naknade obveznika, obavljanje drugih poslova obveznika, članstva u upravnim tijelima i nadzornim odborima, članstva i udjelima obveznika u trgovačkim društvima i ograničenja poslovanja, očitovanja obveznika u slučaju nesklada odnosno nerazmjera prijavljene imovine Povjerenstvo izriče propisane sankcije. Nakon što Povjerenstvo utvrdi povredu navedenih odredbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa može obveznicima izreći slijedeće sankcije:

- opomenu
- novčanu sankciju.

Uz navedene sankcije Povjerenstvo također može naložiti obvezniku da otkloni uzroke postojanja sukoba interesa u zadanom roku, a ako to obveznik ne učini, može obustaviti postupak ili isti dovršiti i ispunjenje naloga uzeti u obzir prilikom izricanja kazne. Prilikom izricanja kazne Povjerenstvo će uzeti u obzir okolnosti iz kojih proizlazi težina i posljedice povrede, kao i odgovornost dužnosnika.

⁴¹ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

⁴² NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

Skica 1. Sankcije – napravljena prema Zakonu o sprječavanju sukoba interesa⁴³ Članak 49. i Članak 50.

6.2. Vijeće za provedbu Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti

Člankom 23. Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁴⁴ propisano je osnivanje Vijeće za provedbu Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti kao preventivno i savjetodavno radno tijelo sa svrhom promicanja etičkih načela i pravila ponašanja za državne dužnosnike. Vijeće pruža stručne i administrativne potpore dužnosnicima za usklađivanje postupaka u skladu s etičkim načelima i pravilima ponašanja iz Kodeksa te

⁴³ NN 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21

⁴⁴ NN 54/22

daje mišljenja i smjernica u vezi ponašanja i postupanja dužnosnika u odnosu na odredbe Kodeksa.

6.2.1. Sastav Vijeća

Člankom 24. Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁴⁵ propisan je sastav Vijeća za provedbu Kodeksa. Vijeće se sastoji se od pet članova. Dva člana Vijeća su državni dužnosnici izvršne vlasti, jedan član je iz redova rukovodećih državnih službenika čija služba ovisi o odluci vladajuće većine (službenik iz tijela izvršne vlasti u čijoj je nadležnosti područje sprječavanja korupcije, etike u javnoj upravi ili upravljanja u tijelima izvršne vlasti), tek dva člana su nezavisni stručnjaci vijeća (vanjski članovi koji su priznati stručnjaci u području sprječavanja korupcije i etike u javnom sektoru). Članovi Vijeća imenuju se na osnovi svojih sposobnosti, iskustva, besprijekornog profesionalnog ponašanja te kvaliteta. Članovi koji nisu državni dužnosnici moraju biti neovisni i ne smiju biti članovi političke stranke. Članove Vijeća imenuje Vlada Republike Hrvatske na razdoblje od 4 godine, dok se vanjski članovi imenuju na temelju javnog poziva. Vanjski članovi imaju pravo na odgovarajuću naknadu za svoj rad a o visini naknade odlučuje Vlada Republike Hrvatske.

6.2.2. Djelokrug Vijeća

Člankom 25. Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁴⁶ propisan je djelokrug Vijeća za provedbu Kodeksa:

- Daje mišljenja o usklađenosti određenog postupanja s Kodeksom na zahtjev dužnosnika, njemu neposredno nadređene osobe ili zahtjev Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske,
- Donosi opće smjernice i pojedinačne smjernice o načelnim pitanjima vezanim uz sadržaj ili primjenu Kodeksa na vlastitu inicijativu, na zahtjev dužnosnika ili Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske,
- Promiče etičke standarde u izvršnoj vlasti, Prati primjenu propisa u području suzbijanja korupcije i etičkog postupanja dužnosnika u tijelima izvršne vlasti,
- Vodi popis dužnosnika i javno ga objavljuje na svojim mrežnim stranicama,
- Informira dužnosnike i na traženje dužnosnika pruža povjerljivi savjet o pitanjima vezanim za očuvanje i jačanje njihovog integriteta i etičnog ponašanja,

⁴⁵ NN 54/22

⁴⁶ NN 54/22

- Pruža potporu u primjeni Kodeksa, osobito u dijelu koji se odnosi na informiranje i edukaciju dužnosnika u području primjene Kodeksa,
- Donosi poslovnik o radu kojim uređuje način rada i odlučivanja,
- Podnosi izvješće o provedbi Kodeks Vladi Republike Hrvatske i
- Obavlja druge poslove sukladno Kodeksu.

6.2.3. Akti i rad Vijeća

Člankom 26. Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁴⁷ propisano je da Vijeće raspravlja i odlučuje na javnim sjednicama. Ukoliko se radi o davanju mišljenja u pojedinačnim slučajevima, informiranju i povjerljivom savjetovanju, odnosno kada postoji potreba zaštite osobnih podataka ili drugih povjerljivih informacija. Podatke o svom sastavu i radu Vijeće objavljuje na mrežnim stranicama.

Akti koje Vijeće donosi u svom radu propisani su Člancima 29. - 34. Kodeksa ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti⁴⁸. Iz navedene zakonske odredbe proizlazi da Vijeće u svom radu donosi mišljenje o usklađenosti postupanja s Kodeksom, smjernice o sadržaju i primjeni Kodeksa, povjerljiva savjetovanja, izrađuje i javno objavljuje popis dužnosnika, informira i educira dužnosnike te podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske koje se objavljuje na mrežnim stranicama Vijeća.

Mišljenje o usklađenosti postupanja s Kodeksom Vijeće donosi na zahtjev dužnosnika, njemu neposredno nadređene osobe ili na zahtjev Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske donosi mišljenje o usklađenosti određenog postupanja dužnosnika s Kodeksom. Mišljenje je zapravo stav Vijeća je li određeno učinjeno, propušteno ili namjeravano ponašanje dužnosnika u skladu s odredbama Kodeksa. Vijeće je dužno mišljenje donijeti u što kraćem roku, a najkasnije u roku od 30 dana od podnesenog zahtjeva. Donosi se većinom glasova članova Vijeća. Mišljenje sadrži opis situacije, pregled relevantnih odredbi te ocjenu stanja. Ukoliko je došlo do povrede odredbi Kodeksa mišljenje sadrži i preporuku za usklađivanje ponašanja. Mišljenje koje sadrži i preporuku za usklađivanje, zajedno se s izdvojenim mišljenjem ako postoji, dostavlja i tijelu izvršne vlasti dužnosnika i Vladi Republike Hrvatske.

⁴⁷ NN 54/22

⁴⁸ NN 54/22

Vijeće donosi smjernice o sadržaju i primjeni Kodeksa te vrši povjerljivo savjetovanje. Smjernicama razrađuje načela i odredbe Kodeksa radi olakšavanja njegove primjene u praksi. Smjernice su vezane za sadržaj i primjenu Kodeksa a Vijeće ih donosi na vlastitu inicijativu, na zahtjev dužnosnika ili Ureda predsjednika Vlade Republike Hrvatske. Radi primjene Kodeksa, osobito radi primjene načela i pravila te postupanja u osjetljivim situacijama dužnosnik može od pojedinog člana Vijeća zatražiti povjerljivo savjetovanje.

Vijeće objedinjuje i otvorenom obliku objavljuje popis dužnosnika koji su obveznici primjene Kodeksa. Protekom 18 mjeseci od prestanka dužnosti podaci o bivšem dužnosniku uklanjaju se s javno dostupnog popisa te su dostupni na zahtjev u skladu sa zakonom kojim se uređuje pristup informacijama. Tijela izvršne vlasti u kojima dužnosnici obnašaju dužnost dužna su Vijeću dostaviti podatke o dužnosnicima te o njihovim razrješenjima, imenovanjima ili promjeni podataka u roku od 15 dana od nastanka takvih okolnosti. Vijeće o svom radu jednom godišnje, najkasnije do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu podnosi izvješće Vladi Republike Hrvatske. Izvješće se objavljuje na mrežnim stranicama Vijeća. Izvješće je sastavljeno od podataka o održanim sjednicama, statističkim podacima, pitanjima s kojima se Vijeće susrelo u radu, sažetcima mišljenja i smjernica te preporukama za poboljšanje stanja.

Vijeće educira i jača svijest dužnosnika o obvezama iz Kodeksa i zakonodavstva za suzbijanje korupcije kako prilikom stupanja na dužnost, tako i periodično za vrijeme obnašanja dužnosti. Vijeće pruža stručnu i savjetodavnu podršku dužnosnicima te surađuje s tijelima nadležnim za provedbu propisa, tijelima nadležnim za edukaciju, akademskim i drugim institucijama. Dužnosnik je dužan surađivati s Vijećem i odazvati se pozivu na informiranje i edukaciju najmanje jednom za vrijeme obnašanja dužnosti.

7. Zaključak

Državni dužnosnici u Hrvatskoj predstavnici su najznačajnije kategorije zaposlenika uprave. Izabrani su temeljem političkih kriterija, na temelju kojih ostvaruju prava i obveze propisane zakonom. Na temelju funkcija koje obnašaju u društvu imaju posebno značajan status. Državni dužnosnici stupajući na dužnost moraju uskladiti privatne interese te dosadašnji način života i identiteta sa novom funkcijom na kojoj su dužni poštovati i raditi za javni interes. Od same pojave prvih dužnosničkih funkcija isticala se potreba važnosti zaštite javnog interesa te potreba reguliranja sprječavanja sukoba interesa. O tome svjedoče i natpisi na hrvatskim spomenicima. Na Kneževom dvoru, palači u Dubrovniku koja je bila sjedište najviših političkih funkcionara u Dubrovačkoj Republici stoji natpis “Obliti privatorum publica curate” u prijevodu “Zaboravite privatne, bavite se državnim poslovima”. Državni dužnosnici moraju se nepristrano i transparentno ponašati s ciljem jačanja povjerenja građana u tijela javne vlasti. Za vrijeme obnašanja dužnosti dužnosnici imaju pravo na plaću, naknadu materijalnih troškova (naknadu za odvojeni život, naknadu za službeno putovanje i naknadu troškova prehrane) te druga prava. Dužnosnici su javne osobe, stoga građani imaju pravo biti upoznati s njihovim ponašanjem, radom i imovinskim stanjem. Glavna zakonom propisana obaveza dužnosnika je obveza podnošenja imovinske kartice. Brojnim zakonskim i institucijskim izmjenama želi se suzbiti korupcija. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa samostalno je, kontrolno te antikorupcijsko preventivno tijelo osnovano radi sprječavanja i odlučivanja o sukobu interesa. Hrvatsko zakonodavstvo prošlo je brojne promjene definiranja prava i obveza državnih dužnosnika. Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika definira su dužnosnička prava. Zakonom o sprječavanju sukoba interesa definirani su blaži sukobi interesa dok se najteži sukobi interesa (manipulacije, trgovine utjecajem i korupcije) definirane kaznenim pravom. Sankcije propisane Zakonom o sprječavanju sukoba interesa također su blage (opomena i novčana sankcija). Zaključno možemo reći da su u Hrvatskoj korupcija i sukob interesa koji proizlaze u svezi sa obnašanjem državnih dužnosti i dalje veliki problem na kojem će se trebati raditi u godinama koje slijede. Svakako će trebati pratiti postoje li pravne praznine koje nisu pokrivene zakonima te razmisliti o propisivanju strožih kazni koje Povjerenstvo može izreći za dužnosnike koji se ogriješe o zakon.

8. Popis literature

Knjige i članci

- Bezić, Živan; Crkva u svijetu: Crkva u svijetu, Vol.40 No.2, 2005., Ljudsko ponašanje, Katolički bogoslovni fakultet, Sveučilište u Splitu str. 211 i 215,
- Dragičević Prtenjača, Marta; Javorić Barić, Danijel; Policija i sigurnost, Vol. 30 No. 2/2021., 2021., Granice ovlasti Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa u svjetlu odluke Ustavnog suda s osvrtom na postupanje Povjerenstva pri sumnji na počinjeno kazneno djelo, str. 276 i 277,
- Đanić Čeko, Ana; Konjević, Tena; Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske, Vol. XIII No. 1., 2022., Kratak osvrt na ulogu Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa kroz prizmu preventivnog antikorupcijskog tijela, str. 93,
- Grubišić, Ksenija; Zrinščak, Siniša; Korupcija (Grubišić, Ksenija; Marčetić, Gordana; Zrinščak, Siniša; Manojlović Toman, Romea) Etika i javna uprava, Pravni fakultet 2022. str. 93,
- Koprić, Ivan; Marčetić, Gordana, Musa Anamarija; Đulabić, Vedran; Lalić Novak, Goranka, Upravna znanost, Javna uprava u suvremenom europskom kontekstu, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studijski centar za javnu upravu i financije, Suvremena javna uprava, Zagreb, 2021., str. 133, 134, 140, 141 i 163.
- Kregar, Josip; Marčetić, Gordana; Grubišić, Ksenija; Etika u politici i javnoj upravi, Zagreb: Novi informator, str. 40 i 84,
- Kregar, Josp; Marčetić, Gordana; (Koprić, Ivan; Musa, Anamarija; Giljević, Teo - ur.), Građani, javna uprava i lokalna samouprava: povjerenje, suradnja, potpora, Institut za javnu upravu, Zagreb, 2017. str. 376 i 377,
- Kregar, Josip; Korupcija: neznanje nije opravdanje, U: J. Kregar, D. Sekulić i Ž. Šporer, Korupcija i povjerenje, Zagreb: Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, str. 8,
- Marčetić, Gordana; Hrvatska javna uprava, god. 8. (2008.), br. 2., str. 541 i 539,
- Marčetić, Gordana; Romea, Manojlović Toman, Etički kodeksi i kodeksi ponašanja (Grubišić, Ksenija; Marčetić, Gordana; Zrinščak, Siniša; Manojlović Toman, Romea) Etika i javna uprava, Pravni fakultet 2022. str. 158,
- Marčetić, Gordana; Musa, Anamarija; Europeizacija službeničkog prava: Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva s europskim standardima, Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu 50(3) str. 742,

- Marčetić, Gordana; Hrvatska i komparativna javna uprava: časopis za teoriju i praksu javne uprave, Vol. 13 No. 2, 2013., str. 499,
- Musa, Anamarija; Hrvatska i komparativna javna uprava: časopis za teoriju i praksu javne uprave, Vol. 18 No. 4, 2018., str. 585 – 596,
- Potočnjak, Željko; Radni odnosi državnih službenika, Pravni fakultet, 2013. str. 5 i 6,
- Pusić, Eugen, Država i državna uprava, Društveno veleučilište u Zagrebu i Pravni fakultet u Zagrebu, 2007, str. 247,
- Pusić, Eugen; Nauka o upravi, Zagreb, Školska knjiga 2002. str. 148 i 247,
- Vojković, Željko; Etički kodeks državnih službenika, Hrvatska i komparativna javna uprava: časopis za teoriju i praksu javne uprave, Vol. 7 No. 4, 2007., str. 1028.

Zakoni i propisi

- Kodeks ponašanja državnih dužnosnika u tijelima izvršne vlasti, „Narodne novine 54/2022“,
- Odluka o smještaju zastupnika Hrvatskog sabora u Zagrebu u vrijeme zasjedanja Sabora, radnih tijela i klubova zastupnika, „Narodne novine“ br 128/00, 16/01, 40/01, 133/02, 158/03, 38/05, 47/16,
- Odluka o visini dnevnice za službeno putovanje u zemlji i visini naknade za državne dužnosnike, suce i druge pravosudne dužnosnike, te ostale zaposlene koji se financiraju iz sredstava državnog proračuna, a čija prava nisu uređena kolektivnim ugovorima „Narodne novine“, br. 117/12,
- Odluka o uvjetima korištenja osobnih automobila, mobilnih telefona, sredstava za službena putovanja, poslovnih kreditnih kartica i sredstava reprezentacije „Narodne novine“, br. 137/02, 18/06 i 59/16,
- Pravilnik o imovinskoj kartici obveznika zakona o sprječavanju sukoba interesa, „Narodne novine“ br. 8/22,
- Strategija razvoja javne uprave za razdoblje od 2015. Do 2020. godine, „Narodne novine“ br. 70/2015,
- Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika „Narodne novine“ br. 101/98, 135/98, 105/99, 25/00, 73/00, 30/01, 59/01, 114/01, 153/02, 163/03, 16/04, 30/04, 121/05, 151/05, 141/06, 17/07, 34/07, 107/07, 60/08, 38/09, 150/11, 22/13, 102/14, 103/14, 03/15, 93/16, 44/17, 66/19,

- Zakon o sprječavanju sukoba interesa, „Narodne novine“ br. 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 143/21,
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi „Narodne novine“ br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20,
- Zakon o plaći i drugim materijalnim pravima pravosudnih dužnosnika „Narodne novine“ br. 10/99, 25/00, 01/01, 30/01, 59/01, 114/01, 116/01, 64/02, 153/02, 154/02, 17/04, 08/06, 142/06, 34/07, 134/07, 146/08, 155/08, 39/09, 155/09, 14/11, 154/11, 12/12, 143/12, 100/14, 147/14, 120/16, 16/19, 71/23.

Internet stranice

- www.iusinfo.hr, IUS-INF, Pravni informacijski portal, Što donosi novi Zakon o sprječavanju sukoba interesa? Komentar Bernarda Iljazovića, pristupljeno lipanj 2023.,
- www.iusinfo.hr, IUS-INFO, Pravni informacijski portal, Obveza podnošenja imovinskih kartica sukladno Pravilniku o imovinskoj kartici obveznika Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Ivan Vidas 2022., pristupljeno lipanj 2023.,
- www.sabor.hr, Hrvatski sabor, Pravni izvori zastupničkih prava i dužnosti pristupljeno kolovoz 2023.,
- www.sukobinteresa.hr, Online publikacija Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa, Osnovne obveze i ograničenja dužnosnika sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa pristupljeno travanj 2023.,
- www.sukobinteresa.hr, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, pristupljeno ožujak 2023.

Skice

- Skica 1. Sankcije – napravljena prema Zakonu o sprječavanju sukoba interesa (Narodne novine 26/11, 12/12, 126/12, 48/13, 134/21 Članak 49. i Članak 50.).

Prilozi

- Tablica prikaza troškova 10. saziva po saborskim zastupnicima preuzeta je sa službene internet stranice Hrvatskog sabora, www.sabor.hr, pristupljeno kolovoz 2023.,
- Demo obrzac imovinske kartice, preuzet sa stranice Pravnog informacijskog portala, IUS-INFO www.iusinfo.hr, pristupljeno kolovoz 2023.

Prilog 1. Tablica prikaza troškova 10. saziva po saborskim zastupnicima

TROŠKOVI 10. SAZIVA PO OSOBAMA 01.01.2023. - 18.07.2023.

Red.br.	Prezime i ime	Ukupno	Dnevnica	Auto	Cestarina	Avion	Javni	Hotel	Stanarina	Režije	Odv.život	Služ.stan	Ostalo
52.	HAJDUKOVIĆ DOMAGOJ	18.142.61	1.524.96	2.268.00	468.43	6.145.61	215.69	4.018.16	2.170.08	574.30	675.38		82.00
117.	RASPUDIĆ NINO	80.00	80.00										
UKUPNO		705.210.48	20.006.23	260.876.43	44.457.23	93.985.49	2.430.33	47.558.83	135.348.73	21.690.82	63.698.55	13.128.30	2.029.54

Napomena: .

- Troškovi zastupnika za razdoblje 01.01.2023. - 18.07.2023. nisu konačni jer nisu obračunani svi troškovi.
- U kolono "Ostalo" evidentirane
 - su:
 - naknade na prijevoz na službenom putu (taxi)
 - ostali rashodi (parking, vinjeta, prevoditelj, najam auta, provizija banke, vip ubrzani prolaz)

Tablica prikaza troškova 10. saziva po saborskim zastupnicima preuzeta je sa službene internet stranice Hrvatskog sabora. Izdvojila sam prikaz podataka za saborskog zastupnika sa najviše troškova, saborskog zastupnika sa najmanje troškova te podatke ukupnih troškova za sve saborske zastupnike.

Prilog 2. Demo obrzac imovinske kartice

REPUBLIKA HRVATSKA
 Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa
 10000 Zagreb, Trg sv. Marka 3 Tel. (01) 4569 508 Fax (01) 4569 505

IZVJEŠĆE O IMOVINSKOM STANJU DUŽNOSNIKA IMOVINSKA KARTICA

- POČETAK MANDATA
 BITNA PROMJENA NA IMOVINI
 DRUGE PROMJENE (iz točaka I., II. i III. obrasca)
 KRAJ MANDATA

Datum ispunjavanja

OIB
MBG

I. PODATCI O DUŽNOSNIKU

Ime		Prezime	
Stručna sprema	Zvanje	Stranačka pripadnost	
Dužnost			
Institucija		Početak mandata	
Sjedište ureda	Ulica	kbr.	Telefon
Broj službenog mobitela	E-mail		Fax
Bračni status	Ime (izvan) bračnog druga	OIB	Broj djece
Imena djeteta - djece i OIB			
Prebivalište	Ulica	kbr.	Telefon
Broj privatnog mobitela	E-mail		Fax
Boravište	Ulica	kbr.	Telefon
Službeni stan	Privatno	E-mail	
NAČIN OBNAŠANJA DUŽNOSTI		VOLONTERSKI	
IZNOS PLAĆE mj.		Bruto	Neto
		NAKNADA neto mj.	

II. DRUGA DUŽNOST

- a) TIJELA DRŽAVNE UPRAVE b) DRUGA DRŽAVNA TIJELA c) TIJELA JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
 d) TIJELA S JAVNIM OVLASTIMA

Dužnost		Početak mandata		Telefon	
Institucija		Broj službenog mobitela		Fax	
Sjedište ureda	Ulica	kbr.	Službeni e-mail		
NAČIN OBNAŠANJA DUŽNOSTI		VOLONTERSKI			
IZNOS PLAĆE mj		Bruto	Neto	NAKNADA neto mj	

2. POKRETNINE - (vozila, plovila, zrakoplovi, radni strojevi i dr.)

Vrsta - OSOBNI AUTOMOBIL - KOMBI - KAMION - AUTOBUS - CISTERNA - BROD - ČAMAC - GLISER - ZRAKOPLOV - HELIKOPTER - TRAKTOR - ili druge pokretnine	Marka tip	Godina proizvod-nje	Oblik prava vlasništva imovine			Tržišna vrijednost imovine u kunama	Način stjecanja - izvori sredstava												
			A - OSOBNA	B - IZVANBRAČNOG DRUGA	C - MALODOB. DJETETA		1. KUPNJOM iz primitaka ostvarenih ... od nesamostalnog rada - Plaća	2. ... od samostalne djelatnosti	3. .. od imovine i imovinskih prava	4. ... od kapitala	5. ... od osiguranja	6. ... od drugih izvora dohotka	7. NASLJEDSTVOM	8. DAROVNIM UGOVOROM	9. ZADUŽENJEM KOD BANKE - Kredit	10. PRODAJOM IMOVINE	11. NOVČANOM POZAJMICOM	12. Na neki drugi način.	
			A	B	C														

3. OSTALE POKRETNINE POJEDINAČNE VRIJEDNOSTI VEĆE OD 30.000,00 kn - (lovačko oružje, umjetnine, nakit, životinje,... i dr.)

Opis imovine Vrsta	Marka Tip Pasmına	Godina proizvod- nje - starost	Oblik prava vlasništva imovine			Tržišna vrijednost imovine u kunama	Način stjecanja - izvori sredstava (kao u prethodnoj tablici)												
			A - OSOBNA	B - IZVANBRAČNOG DRUGA	C - MALOD. DJETETA														
			A	B	C														

4. POSLOVNI UDJELI, DIONICE I VRIJEDNOSNI PAPIRI U POSLOVNIM SUBJEKTIMA - (trgovačka društva, fondovi i dr.)

Naziv poslovnog subjekta i OIB	Sjedište	Broj dionica % udjela	Nomi- nalna vrijednost	Oblik prava vlasništva imovine			Prijenos prava na	Način stjecanja - izvori sredstava (kao u prethodnoj tablici)											
				A - OSOBNA	B - IZVANBRAČNOG DRUGA	C - MALOD. DJETETA													
				A	B	C													

5. NOVČANA KUNSKA ILI DEVIZNA ŠTEDNJA - Uštedevina (ako premašuje jednogodišnji iznos neto prihoda dužnosnika)

Iznos novčane štednje				Oblik prava vlasništva imovine A - OSOBNA B - IZVANBRAČNOG DRUGA C - MALOD. DJETETA			Način stjecanja - izvori sredstava (kao u prethodnoj tablici)			
Kuna	EUR	US Dolar	Druga valuta	A	B	C				

6. IZNOS PLAĆE DUŽNOSNIKA NA GODIŠNJOJ RAZINI

- zbroj mjesečnih plaća na godišnjoj razini, uvećan za nagrade i druge isplate poslodavca kod kojeg se ostvaruje dohodak od nesamostalnog rada

Neto	Bruto	- Godišnji BONUS %	- Nagrada od dobili tvrtke

7. IZNOS PLAĆE BRAČNOG DRUGA DUŽNOSNIKA NA GODIŠNJOJ RAZINI

- zbroj mjesečnih plaća na godišnjoj razini, uvećan za nagrade i druge isplate poslodavca kod kojeg se ostvaruje dohodak od nesamostalnog rada

Neto	Bruto	- Godišnji BONUS %	- Nagrada od dobili tvrtke

8. DRUGI PRIMITCI PREMA VRSTAMA DOHOTKA NA GODIŠNJOJ RAZINI iz djelatnosti - obrt - slobodno zanimanje - obitelj, gospodarstvo

a) od nesamostalnog rada b) od samostalne djelatnosti c) od imovine i imovinskih prava d) od kapitala

e) od osiguranja f) drugi dohodak g) primitci koji se ne smatraju dohotkom i primitci na koje se ne plaća porez na dohodak

Primitci - vrsta primitka	Oblik prava vlasništva imovine A - OSOBNA B - IZVANBRAČNOG DRUGA C - MALOD. DJETETA			Iznos isplaćenih neto primitaka na godišnjoj razini

8a. DRUGI PRIMITCI (prihodi i naknade) PO OSNOVI SUDJELOVANJA U MEĐUNARODNIM PROJEKTIMA KOJE FINANCIRA EU, STRANA DRŽAVA, STRANA I MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA

Primitci - vrsta primitka	Oblik prava vlasništva imovine A - OSOBNA B - IZVANBRAČNOG DRUGA C - MALOD. DJETETA			Iznos isplaćenih neto primitaka na godišnjoj razini

9. OBAVLJANJE DJELATNOSTI: ZNANSTVENE, NASTAVNE, EDUKACIJSKE, SPORTSKE, KULTURNE, UMJETNIČKE, HUMANITARNE, SAMOSTALNE POLJOPRIVREDNE I dr.

Djelatnost	Institucija	Iznos isplaćenih neto primitaka na godišnjoj razini

10. OBVEZE DUŽNOSNIKA: - KREDITI - POZAJMICE - DUGOVANJA - JAMSTVA I DR.

Vrste obveze	A - OSOBNE B - IZVANBRAČNOG C - DRUGA	Vjerovnik	Iznos duga	Valuta	God. zaduženja	Rok vraćanja

NAPOMENA:

Mjesto i datum

Potpis dužnosnika